

รายงานการวิจัย
เรื่อง
ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1

ชาวลิต ไชยธรรตน์
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

เชาวลิต ไชยธรรตน์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเรื่องผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ฉบับนี้ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์พิจารณา ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานเป็นอย่างดี ประกอบด้วย นายวินัย เมฆหมอก ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดร.อภิชัย นุชเนื่อง ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 นางสาวซูใจ ทรงเมฆ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 นายชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยะฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 นายสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขอขอบคุณศึกษานิเทศก์ คณะครูและผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้เอื้อนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยให้รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เชาวลิต ไชยธรรตน์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านผลการดำเนินงานของโรงเรียน 4) ด้านความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจงโดยเลือกผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 214 คน โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 ทุกข้อและมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.877 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจ้งหนังสือทางราชการถึงทุกโรงเรียนได้ข้อมูลร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : $\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ และแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก

2. ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า มีการ

ดำเนินการอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า มีการดำเนินการ

อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

พบว่า

3.1 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ระดับการศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาที่มีผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 22 ระดับดีเลิศ ร้อยละ 50 และระดับดี ร้อยละ 28

3.2 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 6.55 ระดับดีเลิศ ร้อยละ 42.06 ระดับ และระดับดี ร้อยละ 54.21

4. ผลการประเมิน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทคัดย่อ	(2)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
หลักการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ.....	12
แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	14
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	36
การนิเทศการศึกษา.....	46
การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4 ผลการวิจัย.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก หนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล	103
ภาคผนวก ค เครื่องมือวิจัย	106
ภาคผนวก ง คำ IOC และคำความเชื่อมั่น.....	116
ภาคผนวก จ -เอกสารคู่มือการปฏิบัติการการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่อิงผลการประเมินของสถานศึกษาของ สถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 (ฉบับปรับปรุง 2562) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1.....	124
-เอกสารคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามกฎกระทรวงการ ประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1....	125
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	126

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน ด้านปัจจัย	44
2	กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน ด้านกระบวนการ	44
3	กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน ด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์	44
4	แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครู ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน	70
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้ความเข้าใจของครู แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน	71
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	73
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการ ด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	74
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	75
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	76
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการ ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา	77
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการดำเนินการ ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	78
13	ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาปีการศึกษา 2563 การศึกษาระดับปฐมวัย	79
14	ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาปีการศึกษา 2563 การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	80
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของครูที่มีต่อ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563	81

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง	13
2	แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	15

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาเป็นภารกิจของรัฐที่จะต้องจัดให้กับทุกคนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือการศึกษาคือมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ อย่างมีสติปัญญา ความรู้ และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 การที่จะให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุเป้าหมายของการศึกษาได้นั้นสิ่งสำคัญคือสถานศึกษาจะต้องจัดระบบและบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาได้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา โดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิรูประบบการประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็จพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริงกำหนดเกณฑ์และรายการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Expert Judgment) ปรับกระบวนการทัศน์ในการประเมิน และใช้การตรวจทานผลการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ 2561 ในการปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพทางการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษาโดยสารสนเทศในรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นเป็นผลของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาทุกปีการศึกษาเพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และผู้เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ผู้ปกครอง และสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาได้บริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้วางไว้และเป็นไปตามที่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดมากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาในจุดที่ต้องกาได้รับกาสรพัฒนา เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของตนเองในอนาคต และหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการประเมินจากรายงานผลการประเมิน

ตนเองของสถานศึกษามาเป็นเครื่องมือในการบริหารและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง ที่จะส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสนใจ และห่วงใย สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมว่า มีความสามารถในการจัดการศึกษาพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนมีคุณธรรม (ดี) มีความรู้(เก่ง) และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกฎกระทรวง เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

จากรายงานสรุปผลการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปี การศึกษา 2562 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดอก เขต 1 จากการสังเคราะห์ผลรายงานการประเมินตนเองระดับการศึกษาปฐมวัยพบว่า สถานศึกษาในสังกัด ที่เปิดการสอนในระดับปฐมวัยจำนวน 101 โรงเรียน มีการบริหารจัดการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเลิศ โดยผลการประเมิน มาตรฐานสามารถสรุปได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 24 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.76 คุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 45 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 44.55 คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 32 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.68 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการมีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 13.86 คุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 48 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 47.52 คุณภาพ อยู่ในระดับดี จำนวน 39 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.61 และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.83 คุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 47 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 46.53 คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.63 ส่วนผลรายงานการประเมินตนเองระดับการศึกษาขั้น พื้นฐานพบว่า สถานศึกษาในสังกัดจำนวน 107 โรงเรียน ส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยผลการประเมิน มาตรฐานสามารถสรุปได้ ดังนี้ มาตรฐานที่1 คุณภาพของผู้เรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.80 คุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 29 โรงเรียน คิดเป็น ร้อยละ 27.10 คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 75 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.09 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารการจัดการ มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 11 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.28 คุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 43 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.19 คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 53 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 49.53 และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน 2 โรงเรียน

คิดเป็นร้อยละ 1.87 คุณภาพอยู่ในระดับดีเลิศ จำนวน 48 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 44.86 คุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 57 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.27

จากผลการประเมินดังกล่าวข้างต้นโรงเรียน ผลการประกันคุณภาพระดับปฐมวัยยังมีโรงเรียนร้อยละ 50 ที่จะต้องพัฒนาให้มีผลการประเมินที่สูงขึ้นทุกมาตรฐาน และผลการประกันคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 2 และมาตรฐานที่ 3 โรงเรียนร้อยละ 50 ผลการประเมินการประเมินอยู่ในระดับดีเลิศและดี ดังนั้นโรงเรียนที่มีผลการประเมินยังมีคุณภาพไม่ถึงระดับดีเลิศและดีเยี่ยม ต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในบทบาทของศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา รวมทั้งมีการนิเทศติดตาม และส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษา 2563 เพื่อให้โรงเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากเดิม จึงได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมพัฒนา การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัด ให้มีคุณภาพตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. ด้านผลการดำเนินงานของโรงเรียน
4. ด้านความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วย การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ตามคู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการดำเนินการประกัน

คุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ 2561

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง

การประกันคุณภาพ พ.ศ 2561

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินการการประกันคุณภาพ

ของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ 2561

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินการการประกันคุณภาพของ

สถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ 2561

2.ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 107 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน

ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน

3.ของเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

- 3.1 ความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.2 การดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 3.3 ผลการดำเนินงานของโรงเรียน
- 3.4 ด้านความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 สามารถดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้ตามเกณฑ์การประเมิน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้ข้อมูลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
3. โรงเรียนมีผลการประเมินตนเองอยู่ในระดับดีขึ้นไปทุกโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ให้ตรงกัน ผู้ศึกษาจึงกำหนดความหมายของคำที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ระบบประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการและแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเกณฑ์ในการพัฒนาที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน

2. ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการบริหารจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนด โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 6 ขั้นตอน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนกำหนดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนของตนเองเพื่อใช้เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการเตรียมความพร้อมและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ และสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษากับผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากปีที่ผ่านมา กำหนดเป้าหมายหลักที่เป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ และต้องมีการระบุเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีการวิพากษ์/ ประชาภิเษกมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนดด้วยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาการกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (Strategic Formulation) การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี การงบประมาณรายรับ-รายจ่าย ของโรงเรียน กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี และสรุปเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนฯ สู่การปฏิบัติ โดยการแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ศึกษาและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างครบถ้วน ครบคลุมทั้ง 4 งาน ของโรงเรียน การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และ มีการจัดทำรายงานผลงานโครงการฯ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี

2.4 การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยการแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน การสร้างความตระหนักและความสำคัญ ของการให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ การนำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมาเป็นแนวทาง ในการ กำหนดวิธีการประเมินแต่ละ มาตรฐาน การสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมิน การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐาน การศึกษา สรุปผล การตรวจสอบ ผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษามา วิเคราะห์หา แนวการพัฒนา / ปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษา

2.5 การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยมี คณะกรรมการติดตาม มีเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงาน มีการติดตามผลการ ดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานและรายงานผลการติดตามการ ดำเนินงาน

2.6 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง หมายถึง การเขียนผลการ ดำเนินงานที่ผ่านมาว่าได้ดำเนินงานตามมาตรฐานเป็นอย่างไร โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงาน การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ ของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเอง ของ สถานศึกษา (SAR) และนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา ให้ความ เห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การรายงานผลการดำเนินงานคุณภาพภายใน สถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตาก เขต 1 ประกอบด้วย

3.1 ความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้มอบหมายให้กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาโดยกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา ที่รับผิดชอบ จัด ประชุมชี้แจงให้กับผู้บริหารและครูใน โรงเรียนในสังกัดเพื่อ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ คู่มือ การดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาตาม กฎกระทรวงการ ประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 โดยศึกษาเพิ่มเติมได้ จากคู่มือการดำเนินการประกัน คุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ที่สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้จัดทำขึ้น

3.2 การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการ การบริหารจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนด โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ขั้นตอน ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561

3.3 ผลการดำเนินงานของโรงเรียน หมายถึง การรายงานผลการดำเนินงานคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

3.4 ด้านความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึงความความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

4. สถานศึกษาในสังกัด หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
2. หลักการประกันคุณภาพการศึกษา
3. กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ
4. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
 - มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย
5. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - การดำเนินตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 - การติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
 - การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
6. การนิเทศการศึกษา
7. การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็น การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปีให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา มีหน่วยงานและนักวิชาการ ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2561 หน้า 9) ได้กล่าวถึงความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงานว่าสถานศึกษาสามารถ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2561 หน้า 183) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจ (Assure) ได้ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและที่สังคมต้องการ

ณรงค์ ณ ลำพูน และ เพ็ชร ฐิติวิเชตร (2556 หน้า 19) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการใดๆ ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ต่อ

ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษานั้น ได้เป็นไปตามพันธกิจ ที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ และก่อให้เกิดผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงพอใจ และพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้

จารึก แก้วบุญปัน (2556 หน้า 11) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ในการที่จะสร้างความพึงพอใจ ความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ประชาชน และสังคมว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556 หน้า 7) ให้ความหมาย ของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึงการดำเนินกิจกรรมใด ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้นั้น จะให้ผลผลิตของการศึกษา ที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการการบริหารจัดการ การศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจ ให้แก่ผู้รับบริการ ประกอบด้วยผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนด

หลักการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศ หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554: 131)

1. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน ที่ต้องปฏิบัติงานตามภารกิจ ที่แต่ละคนได้รับมอบหมาย
2. การประกันคุณภาพมุ่งพัฒนาการดำเนินงาน ตามความรับผิดชอบของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น เพราะผลการพัฒนาของแต่ละคนก็คือผลรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำเพื่อเตรียมรับการประเมินเป็นครั้งคราวเท่านั้น
4. การประกันคุณภาพต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถ ว่าจ้างหรือขอให้บุคคลอื่น ๆ ดำเนินการแทนได้

5. การประกันคุณภาพต้องเกิดจากการยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 หน้า 10-11) ได้กำหนดหลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน เข้ามา มีส่วนร่วม ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่นๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนา ร่วมกัน และเพื่อติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่า สามารถนำพาผู้เรียน ไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกลวิธี การพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อเป็นสัญญาประชาคมและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการที่สำคัญ คือ การกระจายอำนาจ ให้สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงาน โดยให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ภายใต้ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการแสดงความรับผิดชอบต่อที่สามารถตรวจสอบได้ และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 หน้า 8-9) กล่าวว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วน คือ

1. การประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งดำเนินการได้โดยสถานศึกษาเองหรือการประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด

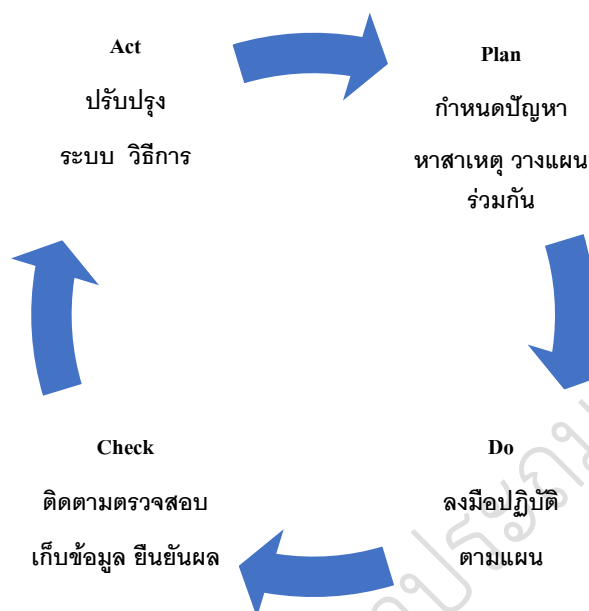
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการกิจกรรมงานเป็นระยะ มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานเพื่อรวบรวมสารสนเทศ และผลการติดตามตรวจสอบมาใช้ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะแสดงว่า สถานศึกษาทำงานอย่างเป็นระบบแล้ว ยังเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 3 ปี และการประเมินคุณภาพภายนอก

3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาอาจเพิ่มมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับสภาพของชุมชนได้ มาตรฐาน จะเป็นกรอบควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 หน้า 4-6) ได้อธิบายกระบวนการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่สัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด หัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ คือ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานอย่างมีระบบและทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง จัดทำข้อมูลสารสนเทศในส่วนที่รับผิดชอบ ใช้ข้อมูลสารสนเทศนั้นให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานเป็นประจำมีการเก็บข้อมูล และจัดหมวดหมู่ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานที่กำหนด ต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โครงการและกิจกรรมที่กำหนดเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน ประการสำคัญต้องมีระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการติดตามกำกับ การดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ตามวงจรพัฒนาคุณภาพ PDCA ของเดมมิง (Deming) ซึ่ง

เป็นวงจรหลักของการพัฒนาคุณภาพที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายเพราะเป็นกระบวนการที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพของ เดมมิ่ง

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 หน้า 4)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ยกตัวอย่างเทคนิคของการบริหารและการจัดการที่ใช้แล้วประสบผลสำเร็จคือ วงจรการพัฒนาคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง เป็นกระบวนการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ขั้นวางแผน (Plan) คือการวางแผนในการทำการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (Do) คือการลงมือปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนตามแผนกำหนด การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) คือขั้นประเมินการทำงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้และ การนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวนปรับปรุงแก้ไขวางมาตรฐานและกำหนดขั้นตอนใหม่ (Act)

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนกำกับ ติดตามความก้าวหน้า และยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนด โดยติดตามตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานในแต่ละระดับดังนี้

2.1 ระดับสถานศึกษา สถานศึกษาดังกล่าวทำงานขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงาน/โครงการ ตลอดปีการศึกษาทั้งด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารและจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ จัดทำเป็นระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาได้ทันทั่วทั้ง และ เป็นข้อมูลสำหรับประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาได้

2.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ สถานศึกษาทุกแห่งควรได้รับการติดตามตรวจสอบคุณภาพจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้งภายใน 3 ปี ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2542 สถานศึกษาที่มีความเข้มแข็ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยกย่องสถานศึกษาที่มีรูปแบบการพัฒนาที่ดีให้เป็นตัวอย่างแก่สถานศึกษาอื่นได้ สถานศึกษาที่มีคุณภาพผู้เรียนต่ำหรือมีแนวโน้มต่ำ อันเนื่องมาจากปัญหาต่างๆ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรตั้งคณะทำงานเข้าไปช่วยเหลือติดตามความก้าวหน้าของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทราบ

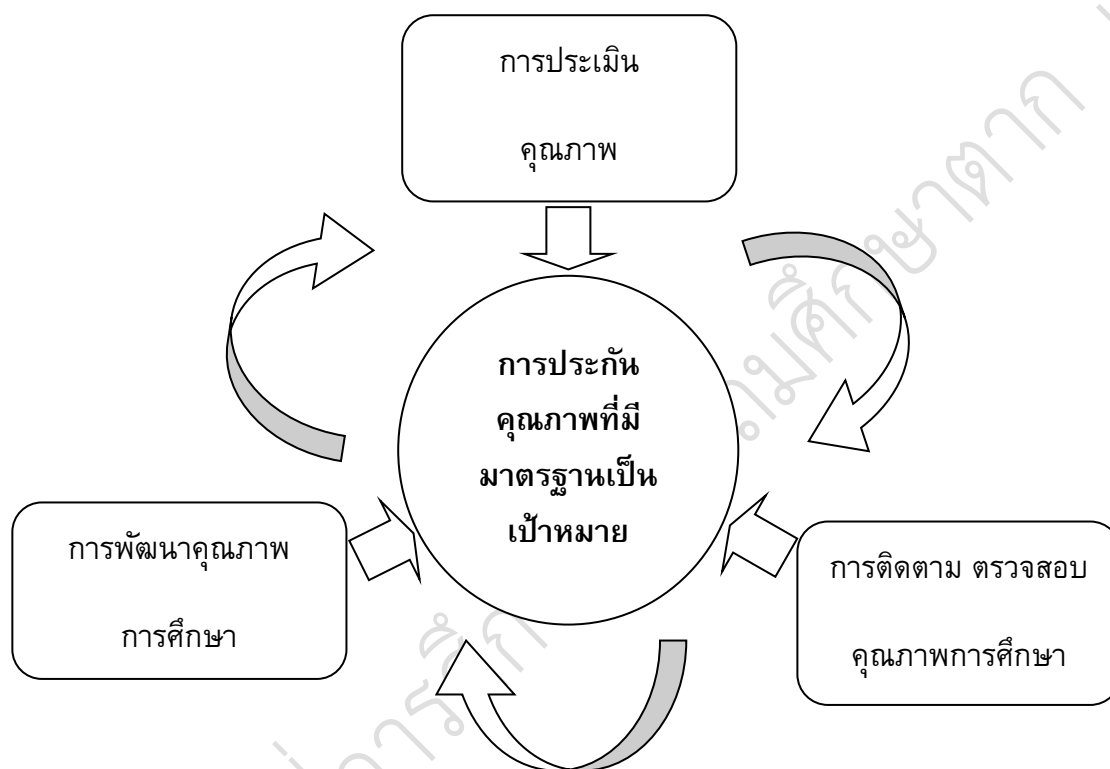
2.3 ระดับประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กำหนดมาตรฐานเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพสถานศึกษาให้บริหารและจัดการการศึกษาได้อย่างเต็มที่

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศ และผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาในข้อ 2.1 มาเทียบเคียงกับแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดทั้งในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ และจัดทำเป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และสาธารณชน

3.2 การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินงาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก ๆ 5 ปี ผลการประเมินในภาพรวมจะนำเสนอรัฐบาล เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การดำเนินงาน 3 ข้อดังกล่าวเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการติดตามตรวจสอบคุณภาพ สามารถดำเนินการได้ทั้งในขั้นการพัฒนาคุณภาพและการประเมินคุณภาพ

สรุปได้ว่า กระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพ ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งทั้ง 3 ส่วน มีความสัมพันธ์ เกี่ยวเนื่องกันเป็นวงจรการพัฒนาที่ขับเคลื่อนตลอดเวลาอย่างเป็นระบบ โดยมีมาตรฐานการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังแสดงในแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ที่มา : สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 : 9)

แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 และกระทรวงศึกษาธิการ มีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริงประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อยแต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริงข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ

ระดับ 1	กำลังพัฒนา
ระดับ 2	ระดับปานกลาง
ระดับ 3	ระดับดี
ระดับ 4	ระดับดีเลิศ
ระดับ 5	ระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ
- 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- 4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การให้ระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานที่ 1

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ ต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมต่ำกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษา

กำหนด

ระดับ 2 ปานกลาง

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมเป็นไปตามกว่าเป้าหมายที่

สถานศึกษากำหนด

ระดับ 3 ดี

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหาได้
- 4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมปลอดภัย
- 6) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับ 4 ดีเลิศ

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ

สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้
- 4) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการสร้างนวัตกรรม
- 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน

- 6) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตรวจสอบเอกสารที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น แบบสรุปผลการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น เอกสารการวัดและประเมินผลผู้เรียนทุกระดับชั้น ชิ้นงานผลงานนักเรียน บันทึกการอ่าน แบบสรุปรายงานการประเมินความสามารถ ในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียน โครงการ ชิ้นงาน บันทึกการทำงานรายงานสรุปผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร่องรอยการจัดกิจกรรม โครงการเอกสารหลักฐานแสดงสุขภาพะทางร่างกาย อารมณ์ สังคมแบบบันทึกพฤติกรรมทางสังคม

สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีสารสนเทศ พฤติกรรมที่สะท้อนคุณลักษณะและค่านิยมของผู้เรียน ตามที่สถานศึกษากำหนด เช่น การเข้าแถว การแสดงความเคารพ การพูดจา กิริยามารยาท การไหว้ ฯลฯ และพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การร่วมกัน แก้ไขปัญหา ฯลฯ

สัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย เช่น นักเรียนรู้สึก อย่างไรที่เกิดเป็นคนในท้องถิ่นนี้ นักเรียนภูมิใจในสิ่งใดบ้างในท้องถิ่น นักเรียนชอบหรือไม่ชอบ

คำอธิบายของมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน

ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารการคิดคำนวณ การคิดประเภทต่าง ๆ การสร้าง นวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็น ค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะ อยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ
ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดในแต่ละระดับชั้น

2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาผู้เรียนมีความสามารถในการคิดจำแนกแยกแยะ ใคร่ครวญไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหามีเหตุผล

3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมผู้เรียนมี ความสามารถในการรวบรวม ความรู้ได้ทั้งด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด โครงการ โครงการงานชิ้นงาน ผลผลิต

4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผู้เรียนมี

ความสามารถในใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม

5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิมในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติหรือผลการทดสอบอื่นๆ

6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการ เจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นการทำงานหรืองานอาชีพ

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนดผู้เรียนมีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมเคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนดโดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

2) มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิใจปัญญาไทย

3) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายผู้เรียนยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

4) มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

ประเด็นพิจารณา

2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2.5 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ การให้ระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานที่ 2

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน
- 2) ระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับ 2 ปานกลาง

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ระดับ 3 ดี

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติ
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

ระดับ 4 ดีเลิศ

- 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยความร่วมมือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา
- 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย
- 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

- 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้
- 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน
- 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
- 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาวิชาการ แผนบริหารจัดการสารสนเทศ แผนพัฒนาครู/บุคลากร แผนการกำกับนิเทศ ติดตามการประเมินผลของสถานศึกษา แผนการจัดสภาพแวดล้อม ฯลฯ

สัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง นักเรียนเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เช่น กระบวนการได้มาของเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทำอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจดำเนินการอย่างไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องบ้าง สถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องอย่างไร สถานศึกษานำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างไร สถานศึกษาแบ่งบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนอย่างไร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมต่อผลการดำเนินการสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษามีเครือข่ายในการทำงานกับใคร/หน่วยงานใดบ้างและมีส่วนร่วมอย่างไร สถานศึกษามีการกำกับติดตามและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างไร ฯลฯ

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม หลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน สอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษา แห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องมีการบริหาร อัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร

สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการ พัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควบ รวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อม ทางสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้สถานศึกษาจัดระบบการจัดหา การพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการ บริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ประเด็นพิจารณา

- 3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

การให้ระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐานที่ 3

ระดับ 1 กำลังพัฒนา

- 1) จัดการเรียนรู้ที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง
- 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ

ระดับ 2 ปานกลาง

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

ระดับ 3 ดี

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- 5) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 4 ดีเลิศ

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
- 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 4) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ระดับ 5 ยอดเยี่ยม

- 1) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและมีการเผยแพร่
- 2) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 4) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็กรักที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 5) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการเรียนรู้ บันทึกผลหลังสอน เอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผล เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สมุดการบ้านที่แสดงให้เห็นการให้ข้อมูลย้อนกลับ ชิ้นงานหรือผลของนักเรียน/แฟ้มสะสมงาน สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

สังเกตกระบวนการเรียนการสอน พฤติกรรมการสอนของครู เช่น การใช้คำถามที่หลายหลายระดับเพื่อส่งเสริมการคิดขั้นสูง พฤติกรรมการดูแลเอาใจใส่ การมอบหมายงานของครู ปฏิสัมพันธ์ของครูผู้เรียน เช่น ความเป็นกันเองของครูกับผู้เรียน การสนทนาโต้ตอบของครูกับ

ผู้เรียน พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ความสนใจในการร่วมกิจกรรม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมตอบสนองความสนใจของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม ฯลฯ

สัมภาษณ์นักเรียน และครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เช่น นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนได้ร่วมกำหนดเกณฑ์การประเมินงาน/ชิ้นงานต่าง ๆ หรือร่วมประเมินผลการเรียนหรือไม่ อย่างไร นักเรียนชอบเรียนวิชาอะไร เพราะเหตุใด ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนด้วยวิธีการใดบ้าง ฯลฯ

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือพิเศษ ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะแสดงออก แสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ นำเสนอผลงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียนมีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้

3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การประเมินคุณภาพภายในเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเป็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาทุกระดับมีคุณภาพและจะคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงให้มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้มีจำนวนน้อยลง กระชับ และสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมิน รวมทั้งพัฒนาผู้ประเมินภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะและให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปรับใหม่จึงมีจำนวนไม่มาก แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จะเน้นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพตามบริบทของสถานศึกษา ไม่เพิ่มภาระการจัดทำเอกสารให้สถานศึกษา ปรับกระบวนการทัศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทุนมนุษย์และเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายบรรลุถึงเป้าหมายคือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้น

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริงข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียนคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับคือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศและระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 หน้า 6-30) มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยแบบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

- 1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

ผลพัฒนาการเด็กในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้

เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติจนเป็นนิสัย ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยจากบุคคล สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย

1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้

เด็กร่าเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสม รู้จักยับยั้งชั่งใจ อดทนในการรอคอยยอมรับและพอใจในความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี มีความมั่นใจกล้าพูด กล้าแสดงออก ช่วยเหลือแบ่งปัน เคารพสิทธิ รู้หน้าที่รับผิดชอบ อดทน อดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่สถานศึกษากำหนดชื่นชมและมีความสุขกับ ศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

เด็กช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน มีวินัยในตนเอง ประหยัดและพอเพียงมีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในและนอกห้องเรียน มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การยืมทักทาย และมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่ เป็นต้น ยอมรับหรือเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความคิดพฤติกรรม พื้นฐานครอบครัว เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขข้อขัดแย้งโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง

1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

เด็กสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ตั้งคำถามในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือสงสัย และพยายามค้นหาคำตอบ อ่านนิทานและเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดรวบยอดการคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การคิดแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้สร้างสรรค์ผลงานตามความคิดและจินตนาการ เช่น งานศิลปะ การเคลื่อนไหวท่าทาง การเล่นอิสระ เป็นต้นและใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก กล้องดิจิทัล เป็นต้น เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ได้

การให้ระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 1 ระดับกำลังพัฒนา

- 1) พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับปานกลาง

- 1) มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมในการพัฒนาเด็กที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับดี

- 1) มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ระดับดีเลิศ

- 1) พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด
- 2) มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ระดับยอดเยี่ยม

- 1) มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด มีความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา
- 2) มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเสริมในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 3) มีส่วนร่วมของพ่อแม่ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม

พัฒนาการของเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

- 2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์
- 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ
- 2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์
- 2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

สถานศึกษาดำเนินการบริหารและจัดการสถานศึกษาที่ครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านครู และบุคลากรด้านข้อมูลสารสนเทศ ด้านสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ และด้านระบบประกันคุณภาพภายในโดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยสถานศึกษาออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เตรียมความพร้อมและไม่เร่งรัดวิชาการ เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติ ตอบสนองความต้องการและความแตกต่างของเด็กปกติและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น

2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน

สถานศึกษาจัดครูให้เหมาะสมกับภารกิจการเรียนการสอนหรือจัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างพอเพียงกับชั้นเรียน

2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และออกแบบหลักสูตร สถานศึกษามีทักษะในการจัดประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กใช้ประสบการณ์สำคัญในการออกแบบ การจัดกิจกรรมมีการสังเกตและประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก และครอบครัว

2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัยและเพียงพอ

สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกห้องเรียนที่คำนึงถึงความปลอดภัย

ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นรายบุคคลและกลุ่ม เล่นแบบร่วมมือร่วมใจ มีมุมประสบการณ์หลากหลาย มีสื่อการเรียนรู้เช่น ของเล่น หนังสือนิทาน สื่อจากธรรมชาติ สื่อสำหรับเด็กมด ลอด ปีนป่าย สื่อเทคโนโลยี สื่อเพื่อการสืบเสาะหาความรู้

2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์สำหรับครู

สถานศึกษาอำนวยความสะดวก และให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศวัสดุ และอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์และพัฒนาครู

2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและอัตลักษณ์ที่สถานศึกษากำหนดจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดและดำเนินการตามแผน มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปี นำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด

การให้ระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 2 ระดับกำลังพัฒนา

- 1) มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และบริบทของท้องถิ่น
- 2) มีระบบบริหารคุณภาพ แต่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

ระดับปานกลาง

- 1) มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น
- 2) มีระบบบริหารคุณภาพ แต่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

ระดับดี

- 1) มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น
- 2) จัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับชั้นเรียน
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล
- 4) จัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัย และมีสื่อเพื่อการเรียนรู้เพียงพอและ

หลากหลาย

- 5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- 6) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ระดับดีเลิศ

- 1) มีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น
- 2) จัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับชั้นเรียน
- 3) มีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล ตรงความต้องการของครูและสถานศึกษา
- 4) จัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัย และมีสื่อเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและหลากหลาย
- 5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
- 6) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การชี้แนะระหว่างการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา บูรณาการการทำงานและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ระดับยอดเยี่ยม

- 1) มีการประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริบทของท้องถิ่น
- 2) จัดครูให้เพียงพอและเหมาะสมกับชั้นเรียน
- 3) มีส่วนร่วมของพ่อแม่ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
- 4) มีการส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพเด็กเป็นรายบุคคล ตรงความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ วิชาชีพ จัดสภาพแวดล้อมอย่างปลอดภัยและมีสื่อเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและหลากหลาย
- 5) ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัด

ประสบการณ์เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

- 6) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ที่เหมาะสมและต่อเนื่อง มีการชี้แนะระหว่างการทำงานส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา บูรณาการการปฏิบัติงาน และเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจนเป็นแบบอย่างที่ดี และได้รับ การยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เห็นเด็กเป็นสำคัญ

- 3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ
- 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและลงมือปฏิบัติอย่างมีความสุข
- 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
- 3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

คำอธิบาย

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เห็นเด็กเป็นสำคัญ

ครูจัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ รู้จักเด็กเป็นรายบุคคลและสร้างโอกาสให้เด็กทุกคนได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและลงมือกระทำผ่านประสาทสัมผัส จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย มีการติดตามและประเมินผลพัฒนาการเด็กอย่างเป็นระบบ

3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็ม

ศักยภาพ

ครูวิเคราะห์ข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ จากการวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ไม่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่น และปฏิบัติอย่างมีความสุข

ครูจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ให้เด็กมีโอกาเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลหลากหลายรูปแบบจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เด็กได้เลือกเล่น เรียนรู้ ลงมือ

กระทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย

ครูจัดห้องเรียนให้สะอาด อากาศถ่ายเท ปลอดภัย มีพื้นที่แสดงผลงานเด็ก พื้นที่สำหรับมุมประสบการณ์และการจัดกิจกรรม เด็กมีส่วนร่วม ในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น บ้ายนิเทศการดูแลต้นไม้ เป็นต้น ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับช่วงอายุ ระยะเวลา ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของเด็กเช่น กล้องดิจิทัล คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนรู้กลุ่มย่อย สื่อของเล่นที่กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ เป็นต้น

3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง และนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

ครูประเมินพัฒนาการเด็กจากกิจกรรมและกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายไม่ใช่แบบทดสอบ วิเคราะห์ผล การประเมินพัฒนาการเด็ก โดยผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม และนำผลการประเมินที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพเด็กและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดประสบการณ์ที่มีประสิทธิภาพ

การให้ระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 3 ระดับกำลังพัฒนา

- 1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่สมดุล
- 2) ไม่สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของเด็ก

ระดับระดับปานกลาง

- 1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล
- 2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระตามความต้องการ ความสนใจและความสามารถของเด็ก

ระดับระดับดี

- 1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล เต็มศักยภาพของเด็กเป็นรายบุคคล
- 2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรม เรียนรู้ลงมือกระทำและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข
- 3) มีจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและ

เทคโนโลยี ที่เหมาะสมกับวัย

- 4) ครูประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ และพัฒนาเด็ก

ระดับระดับดีเลิศ

- 1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล เต็มศักยภาพโดยความร่วมมือของพ่อแม่และครอบครัว ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรม เรียนรู้ลงมือทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข
- 3) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยเด็กมีส่วนร่วม ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
- 4) ครูประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์ และพัฒนาเด็ก

ระดับระดับยอดเยี่ยม

- 1) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล เต็มศักยภาพโดยความร่วมมือของพ่อแม่และครอบครัว ชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง และเป็นแบบอย่างที่ดี
- 2) สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติกิจกรรม เรียนรู้ลงมือทำ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข
- 3) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยเด็กมีส่วนร่วมใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย
- 4) ครูประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม นำผลการประเมินที่ได้ไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา

สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไปในส่วนของ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแล สถานศึกษานั้น และนำผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผน พัฒนามาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติของ สถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการ ติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงานระหว่างปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดพร้อมกันใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ใน วงจรการพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษาแนว ทางการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 ต้องพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็น ส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและ กระบวนการสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา 2) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่าง ตรวจสอบได้ คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบ ได้ และ 3) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและ ร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดย อาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการ วางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการดำเนินการประเมินมาเป็น ฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act) การพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษามีจุดมุ่งหมายให้สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุง คุณภาพให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาซึ่ง สถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบมีความโปร่งใส และมี จิตสำนึก ในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน ซึ่งบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู – อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องเช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งต้องกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานของการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านผลลัพธ์(มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน ที่จำแนกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน) กับมาตรฐานด้านกระบวนการ (มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ กับมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) โดยสถานศึกษาดำเนินการศึกษา วิเคราะห์สังเคราะห์ นโยบายทางการจัดการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด จุดเน้นการพัฒนากลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ผลที่เกิดจากการสังเคราะห์ผลการประเมินในรอบปีที่ผ่านมา ที่เน้นเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาคุณภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง เหมาะสม เพียงพอ ชัดเจน ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการดำเนินการพัฒนา สำหรับการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ ผ่านแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาที่ได้จัดสร้างขึ้น และนำไปสู่การใช้อย่างเป็นระบบ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ความหมาย ความสำคัญแนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษารายละเอียดและความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่างแนวทางและขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและบริบทของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาสำคัญที่

ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตจากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู และกระบวนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ต้องอาศัยการทำงานเชิงระบบ (System Approach) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายความสำเร็จจึงมีความสำคัญในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานอกจากนี้ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังมีความสำคัญต่อการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางนโยบายการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังมีความสำคัญในการใช้เป็นฐานข้อมูลสนับสนุนการกำหนดคุณภาพที่ต้องการ เพื่อการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้ ดังนั้น มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้นต้องครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สะท้อนคุณภาพของการจัดการศึกษาที่แท้จริงการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบายและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ชัดเจน
2. สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา
3. ใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ การตรวจสอบ การนิเทศ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเข้มแข็ง
4. มีข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา กล่าวโดยสรุป การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและการกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษาควรมีการระบุตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของมาตรฐานนั้น ๆ ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกและเข้าใจตรงกันในการวัดผลประเมินผลและการสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นการระบุขั้นตอนหรือวิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ตัวแทนผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความสำคัญของการพัฒนา

คุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ การประกันคุณภาพภายในหลักสูตรสถานศึกษา และอัตลักษณ์ของสถานศึกษาด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมาย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา การดำเนินการใน ขั้นนี้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์โดย พิจารณาคำสำคัญที่สอดคล้องกันในมาตรฐานการศึกษาและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อใช้ใน การกำหนดโครงสร้างมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน การศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพการจัดการศึกษา ตัว บ่งชี้ตามมาตรฐานด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาการ วิเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพราะตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและนำไปสู่การควบคุม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561 และได้กำหนดไว้ชัดเจนให้ สถานศึกษาแต่ละแห่ง “ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ ” เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดได้ ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปในทิศทางเดียวกับประกาศสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 กำหนดให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ โดยจัดให้มี ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสถานศึกษาจึงต้อง ขับเคลื่อนให้สอดคล้องเหมาะสมกับพื้นฐานของแนวคิด หลักการและความสำคัญของการ วิเคราะห์ ใช้และพัฒนาที่อิงต่อการวางแผนพัฒนาเชิงกลยุทธ์โดยใช้แผนพัฒนาการจัดการศึกษา สู่ความมีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาเป็นสำคัญตอบสนองต่อการพัฒนาอย่างถูกต้อง เหมาะสมและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการสร้างระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพโดยแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสะท้อนการขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินการตาม

วิสัยทัศน์และพันธกิจ ที่เป็นฉันทามติของผู้ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้รับโอกาสของการจัดการศึกษา และผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง การทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมและวัตถุประสงค์ จนกระทั่งได้ข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบรรลุเป้าหมายคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา บุคลากรผู้ทำหน้าที่ดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ กระทั่งได้ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินผลการปฏิบัติประจำปี ในการนำไปประยุกต์ใช้ สำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่หมุนเวียนใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ โดยสถานศึกษาจัดทำเป็นเอกสารสรุปผลการดำเนินการที่เป็นรายงานผลการปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และสถานศึกษาจะได้ประโยชน์จากการใช้เพื่อการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR: Self - Assessment Report) ได้ต่อไป

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา คือทิศทางการทำงานของทุกคนเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด การดูแล กำกับ ติดตามและนิเทศเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคน เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดอย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องนำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR: Self - Assessment Report) ของสถานศึกษามาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนามาปรึกษาหารือจุดที่ต้องพัฒนาร่วมกันในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หมายถึง การนำแผนพัฒนาคุณภาพไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งในการจัดแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา โดยประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย

3.2 ศึกษาและวิเคราะห์แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3.3 วิเคราะห์และจัดทำรายละเอียดโครงการ / กิจกรรม

3.4 การติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การควบคุมการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษาประกาศและกำหนด เป็นการดำเนินงานโดยสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนาต่อไป ควรมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ขั้นตอนและแนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

1.1 การสร้างความตระหนักและความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ

1.2 พัฒนาความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเขียนรายงานการประเมินตนเองและวิธีการประเมินคุณภาพแนวใหม่ ได้แก่

1.3.1 การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- 1) มุ่งประเมินงานกิจกรรมในภาพรวมมากกว่าจะประเมินองค์ประกอบย่อย ๆ
- 2) การให้คะแนนสิ่งที่ต้องการวัดประเมินแบบกว้าง ๆ โดยรวม 1 ค่า
- 3) ใช้ประเมินผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน
- 4) มีความรวดเร็วในการประเมิน
- 5) ผู้ประเมินจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้รอบตัว

1.3.2 การตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) การประเมินจากหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based) โดยผู้เชี่ยวชาญต้องมีทักษะหรือได้รับการอบรมหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญอาจใช้ 3-5 หรือมากกว่านี้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับประเด็นและบริบทที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 การประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เป็นกระบวนการ

ตรวจเยี่ยม ติดตาม ประเมิน โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่คล้ายกัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ และให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ

1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการประเมิน นำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน กำหนดวิธีการประเมินแต่ละมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปและรายงานผลการประเมิน

2.2 การดำเนินการตามแผน ประกอบด้วย การสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่หลากหลาย

2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สรุปผล การตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษามาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนา / ปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นการจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เสร็จแล้ว จะนำข้อมูลมาจัดทำรายงานการประเมินผลและพร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาต่อไป

4.2 กรอบการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

กรอบการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการประเมินตามมาตรฐาน และรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจะมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้

4.2.1 การกำหนดกรอบการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพ สพป.ตาก เขต 1 หน้า 42)

4.2.2 แบบบันทึกการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพ สพป.ตาก เขต 1 หน้า 64)

การติดตามผลการดำเนินการ

การติดตามผลการดำเนินการ หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา นำเสนอผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาต่อไป

ระยะเวลาการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาจะกำหนดเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 ติดตามผลการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษา

ระยะที่ 2 ติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการติดตามผลการดำเนินงาน

กรอบการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แบ่งการติดตามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการบริหารจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบในการดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา คือ ด้านปัจจัย / ด้านกระบวนการ / และด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1.1 ด้านปัจจัย ประกอบด้วย

- บุคคล เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ในสถานศึกษา เป็นต้น
- ทรัพยากร เทคโนโลยี และงบประมาณ เช่น หลักสูตรสถานศึกษา สื่อและเทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ เป็นต้น

1.2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย

- การบริหารจัดการ เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น
- กระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมวินัยเชิงบวก
- ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เช่น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์ ประกอบด้วย

- ผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ส่วนที่ 2 การกำหนดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

ตารางที่ 1 กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน ด้านปัจจัย

องค์ประกอบ	ประเด็นการติดตาม	ประเด็นพิจารณา	วิธีการตรวจสอบ	ร้อยละ/หลักฐาน
ครูและบุคลากรทางการศึกษา	1. จำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์	1. มีครูครบชั้น 2.	1. ตรวจสอบเอกสารประจำชั้นเรียน	1. เอกสารประจำชั้นเรียน 2. ตารางสอน
ทรัพยากรเทคโนโลยี				
งบประมาณ				

ตารางที่ 2 กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน ด้านกระบวนการ

องค์ประกอบ	ประเด็นการติดตาม	ประเด็นพิจารณา	วิธีการตรวจสอบ	ร้อยละ/หลักฐาน
การบริหารจัดการ				
กระบวนการเรียนรู้				
ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา				

ตารางที่ 3 กระบวนการติดตามผลการดำเนินงาน ด้านผลผลิตหรือผลลัพธ์

องค์ประกอบ	ประเด็นการติดตาม	ประเด็นพิจารณา	วิธีการตรวจสอบ	ร้อยละ/หลักฐาน
ผู้เรียน				
.....				
.....				
.....				

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นภารกิจตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการหลังจากจัดการศึกษา

ผ่านไปแต่ละปีการศึกษา เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา โดยสารสนเทศในรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นเป็นผลของการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการประเมินและให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งจะต้องมีการประเมินเป็นระยะ อย่างสม่ำเสมอและใช้ผลการประเมินระหว่างปีปรับปรุงการทำงานตลอดเวลา ในการประเมินผลการดำเนินงานแต่ละระยะให้บันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำและเก็บรวบรวมสารสนเทศและเอกสารร่องรอยหลักฐานอย่างเป็นระบบไว้ เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มีคุณภาพต่อไปสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาทุกปีการศึกษา เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาให้บุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียนผู้ปกครองและสาธารณชนรับทราบว่าสถานศึกษาได้บริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาได้วางไว้และเป็นไปตามการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สถานศึกษากำหนดมากน้อยเพียงใดพร้อมทั้งเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาในจุดที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของตนเองในอนาคตอีกทั้งหน่วยงานต้นสังกัดสามารถใช้ผลการประเมินจากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาในการตัดสินใจกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดต่อไป หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเป็นผลการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาและประเด็นพิจารณาแล้ว จึงเขียนรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่แสดงข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องครบถ้วนมีเนื้อหาสาระ และหลักฐานที่แสดงเหตุผลที่มาของการให้ระดับคุณภาพอย่างถูกต้องละเอียดถี่ถ้วน โดยรูปแบบรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ควรมีการเรียบเรียงเนื้อหาให้อ่านง่าย ให้เป็นลำดับ กำหนดหัวข้อเรื่องไม่ซับซ้อน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ข้อมูลการประเมินตนเอง ซึ่งในส่วนที่ 2 จะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และตอบคำถาม 3 ข้อ คือ ข้อ 1 มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีระดับคุณภาพใดข้อ 2 ข้อมูล หลักฐาน และเอกสารเชิงประจักษ์สนับสนุนมีอะไรบ้าง และข้อ 3 แผนงาน แนวทางพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม แล้วจึงนำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบหลังจากเขียนรายงานประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์แล้ว ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องรายงานและเผยแพร่ผลการประเมินตนเองต่อผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานต้นสังกัด ชุมชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการเผยแพร่ผลการประเมินตนเองแก่ผู้เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม เช่น เว็บไซต์ จุลสาร วารสาร แผ่นพับ เสียงตามสาย หนังสือเวียน และการ

ชี้แจงในการประชุมเป็นต้น และกระบวนการที่สำคัญอีกกระบวนการหนึ่งคือการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน โดยหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย วางแผน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

การจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาต้องตรวจสอบและประเมินตนเองตามสภาพบริบทของสถานศึกษาที่แท้จริงโดยให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพผนวกกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป ซึ่งเมื่อประเมินคุณภาพภายในเสร็จสิ้นสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยการจัดทำรายงานการประเมินตนเองเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานทั้งหมดของสถานศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบเพื่อนำผลมาสังเคราะห์และร่วมกันพัฒนาต่อไป

การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา ในงานศึกษาครั้งนี้จะกล่าวถึง ความหมายของการนิเทศการศึกษา จุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษา และรูปแบบการนิเทศ ตามลำดับ ดังนี้

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา ได้เปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของการจัดการศึกษา ซึ่งปัจจุบันความหมายของการนิเทศการศึกษา มีหน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันไว้ ดังนี้

วัชรรา เล่าเรียนดี (2554 หน้า 3) สรุปความหมายของการนิเทศว่า หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันด้วยการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้ให้การนิเทศหรือ ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครู เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2557 หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุผล เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถในศาสตร์และศิลป์แต่ละสาระวิชาและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้กิจกรรม วิธีการ และสื่อประกอบการนิเทศหลากหลาย

วีรศักดิ์ ชมภูคำ (2556 หน้า 2) สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ การนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยผ่านตัวกลาง คือ ครู และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์อันสูงสุด ในการเรียนของนักเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2558 หน้า 15-16) สรุปความหมายของการนิเทศว่า การนิเทศ หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการศึกษา

อัญชลี โพธิ์ทอง (2556 หน้า 67) สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ การนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยผ่านตัวกลางคือครูและบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความหมายถึงกระบวนการในการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีความซับซ้อนเพราะเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศที่ชัดเจนจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2554 หน้า 5) จุดมุ่งหมายหรือความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

วัชรรา เล่าเรียนดี (2554 หน้า 7-8) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัยการนิเทศช่วยเหลือ แนะนำ ให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ การใช้ และการสร้างสื่อวัตกรรมการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หรืองานในวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

กรองทอง จิระเดชากุล (2556 หน้า 3) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศ มี 2 ข้อ คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนได้

1.2 เพื่อพัฒนาความสามารถของครู

1.3 เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้

1.4 เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาพฤติกรรมการทำงานในเรื่องต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้สถานศึกษามีแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

2.2 เพื่อเน้นให้มีการวิเคราะห์ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย

2.3 เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบูรณาการ เน้นทักษะกระบวนการคิด ฯลฯ

2.4 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการ / วิธีการเรียนรู้ของครู

2.5 เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เพื่อพัฒนาการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

2.7 เพื่อให้มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และปรับปรุงกระบวนการวัด และประเมินผลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

อัญชลี โพธิ์ทอง (2558 หน้า 69–70) สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่แท้จริง มีดังนี้

1. พัฒนาคน การนิเทศการศึกษาช่วยในการพัฒนาคน ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เข้าใจความต้องการของเด็กและปัญหาต่างๆ และใช้ความสามารถอย่างเต็มที่พัฒนาการสอนให้ดียิ่งขึ้น และช่วยแก้ปัญหาเพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

2. เพื่อพัฒนางาน การนิเทศการศึกษาสร้างสรรค์วิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ครูสอนได้ตรงตามหลักสูตร และได้ผลตามที่หลักสูตรมุ่งหมาย พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ ควบคุมคุณภาพในทุกชั้นเรียน และส่งเสริมให้ครูมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของครู ต่อโรงเรียนและประชาคม การนิเทศการศึกษา ส่งเสริมแนะนำให้ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อนครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2558 หน้า 20) กล่าวว่า การนิเทศการสอน เป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งมีดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 1.1 การนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครูในด้านการสอน เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตน
 - 1.2 การนิเทศการสอน ช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในการสอน
 - 1.3 การนิเทศการสอนช่วยส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - 2.1 เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อคุณภาพของนักเรียน
 - 2.2 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน
3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา เป้าหมายหลักก็คือการพัฒนาคน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู กระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสศึกษาหาความรู้ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่มุ่งหวัง และมีความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพ

หลักการนิเทศการศึกษา

งานการนิเทศการศึกษาหรืองานการนิเทศเป็นงานที่ปฏิบัติกับครู เพื่อให้ส่งผลถึงนักเรียนโดยตรง การจะนิเทศให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จำเป็นต้องมีหลักในการปฏิบัติเพื่อให้การนิเทศการศึกษาเป็นไปด้วยดีและประสบความสำเร็จ ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมหลักการนิเทศการศึกษาจากนักวิชาการและบุคคลในวงการศึกษาไว้ ดังนี้

กรองทอง จิระเชชากุล (2556 หน้า 5) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนว่า

1. การดำเนินการนิเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
2. บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหารสถานศึกษา
3. การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการ / จำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2556 หน้า 24-25) กล่าวว่า หลักการนิเทศ มีเป้าหมายย่อย อยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การนิเทศการสอน จึงต้องผ่านครูและบุคลากรอื่นทางการศึกษา

เพื่อให้ได้ไปสู่นักเรียน หลักการนิเทศการสอนจึงมุ่งที่ครู เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น หลักการนิเทศการสอนก็คือพฤติกรรมของครูที่มีผลต่อพฤติกรรมนักเรียน หากครูได้แสดงถึงความรู้ความสามารถและมีพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมแล้ว คุณภาพของนักเรียนก็จะดีควบคู่ไปด้วย

ศิริภรณ์ เทวะผลิน (2557 หน้า 17) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมาย และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นไปตามสภาพปัญหาที่แท้จริง มีวิวัฒนาการทั้งเนื้อหาสาระ วัสดุอุปกรณ์และ กลวิธีในการนิเทศ ตลอดจนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2. การนิเทศเป็นการกระตุ้น ประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้สอน

และผู้เรียน มีการฝึกอบรมวิชาชีพครู ปรับปรุงแผนการสอน ฝึกทักษะ การใช้อุปกรณ์ รวมทั้งพัฒนาเจตคติและเทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ

3. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานประชาธิปไตย ผู้นิเทศต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็นตัดสินใจร่วมกัน

4. การนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลมาใช้ในการนิเทศ ตลอดจนมีการประเมินและติดตามผล

อัญชลี โพธิ์ทอง (2555 หน้า 93) สรุปว่า หลักการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการส่งเสริมเพื่อพัฒนาหลักสูตร แบบอย่าง แนวทาง หรือกระบวนการทำงาน นำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาดัม และดิกกี (Adams and Dickey 1956 อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2558 หน้า 21-24) ได้ให้หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศการสอน สรุปได้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมความเจริญงอกงาม

2. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์

4. การนิเทศยึดหลักการสร้างมนุษย์สัมพันธ์

5. การนิเทศเพื่อสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ

6. การนิเทศเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน

7. การนิเทศเป็นการประสานสัมพันธ์ ระหว่างงานนิเทศกับงานอื่นๆ

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาครู เพื่อให้ครูไปพัฒนาผู้เรียน การนิเทศการศึกษาต้อง ดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นขั้นเป็นตอน ยึดความถูกต้องทางวิชาการ มีความเป็นประชาธิปไตย และความเป็นวิทยาศาสตร์ที่สามารถตรวจสอบได้

กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา มีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องชัดเจน พร้อมด้วยเหตุผลและความเป็นไปได้ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการในการนิเทศได้รับความสำเร็จ นักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษา ดังนี้

แฮริส (Harris 1985 อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2558 หน้า 41-43) ได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการนิเทศ ซึ่งเขาเรียกว่า Harris' POLCA ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้นตอน ได้แก่ กระบวนการวางแผน (Planning) กระบวนการจัดระเบียบงาน (Organizing) กระบวนการนำ (Leading) การควบคุม (Controlling) และการประเมินผล (Assessing) เป็นกระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลการสังเกต การทบทวน การวัดพฤติกรรมและการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) เป็นกระบวนการกำหนดความสำคัญของงาน ตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกิจกรรมตามลำดับความ ซึ่งประกอบด้วยงาน ดังนี้การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ การกำหนดทางเลือก และการจัดลำดับความสำคัญของงาน

3. การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นกระบวนการวางแผน หรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยประกอบด้วยงานต่อไปนี้ การจัดสายงาน การหาวิธีการ นำเอาทฤษฎีหรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ การเตรียมการต่างๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน การจัดระบบการทำงาน และ การกำหนดแผนงานในการทำงาน

4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการทำงานประกอบด้วยกำหนดทรัพยากร การจัดสรรทรัพยากร และการมอบหมายบุคลากรให้ทำงาน

5. การประสานงาน (Coordination) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับงาน เวลา วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่าง เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผลซึ่งประกอบด้วย การประสานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น การสร้างความ

กลมกลืนและความพร้อมเพรียงกัน การปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ การกำหนดเวลา การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

6. การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมที่จะสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุด ได้แก่ การแต่งตั้งบุคลากร การกำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน การกำหนดระเบียบแบบแผน การแนะนำการปฏิบัติงาน การตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือก

เอื้ออารี ท่วมเสมอ (2558 หน้า 11-18) กำหนดกระบวนการนิเทศ ไว้ 4 ประการคือ

1. นิเทศทางตรง โดยแบ่งพื้นที่ตามภูมิศาสตร์เป็นเขตปฏิบัติการนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. นิเทศภายใน ผู้นิเทศกระตุ้นนำทางความคิดใหม่ให้เกิดกับครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนภายในโรงเรียนมีหน้าที่นิเทศกันเอง
3. นิเทศทางไกล ผู้นิเทศไม่ได้ไปนิเทศด้วยตนเองแต่ใช้วิธีการส่งเสริมการนิเทศโดยใช้สื่อ วิทยุทัศน์ เอกสารชุดศึกษาด้วยตนเองในเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา
4. นิเทศแบบพี่เลี้ยง การนิเทศแบบพี่เลี้ยงใช้กับครูหรือสถานศึกษาที่อ่อนแอทางด้านการบริหารจัดการศึกษา เช่น โรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลนบุคลากร ครูอัตราจ้าง ครูบรรจุใหม่ ครูที่ไม่มีวิชาชีพครู ครูที่ไม่พัฒนาตนเอง และอื่น ๆ ซึ่งผู้นิเทศจะต้องช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเสมือนเป็นพี่เลี้ยง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 (2558 หน้า 14) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศตามขั้นตอนดังนี้

1. ทบทวนวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจของการนิเทศ
2. ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์ของการนิเทศ
3. กำหนดสภาพและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการนิเทศ
4. จัดกลุ่มเป้าหมายตามลำดับก่อนหลังในการพัฒนา
5. นิเทศกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
6. สร้างเครือข่ายการนิเทศโดยร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนา เสริมแรงให้ผู้รับการนิเทศเป็นระยะๆ

7. สรุป รายงาน และเผยแพร่ผลการนิเทศ

ชาติ บุญญา (2556 หน้า 46-47) ได้เสนอกระบวนการนิเทศ โดยนำกระบวนการของเดมมิง (Deming) กระบวนการของเลห์แมน (Lehman) มาประยุกต์ใช้มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาและความต้องการจำเป็น (Needs)

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดประสงค์ที่วัดได้ (Measurable Goals)

- ขั้นที่ 3 การกำหนดอุปสรรคและข้อจำกัดต่างๆ (Constraints)
- ขั้นที่ 4 การกำหนดวิธีการที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหา (Alternatives)
- ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกในขั้นที่ 4 มาปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา (Selection)
- ขั้นที่ 6 การนำทางเลือกที่เลือกแล้วไปทดลองใช้ (Implementation)
- ขั้นที่ 7 การประเมินผลการทดลองเพื่อพิจารณาว่าได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่

(Evaluation)

- ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องหลังจากทดลองดูแล้ว (Modification)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2561 หน้า 7-10) ได้เสนอกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. วางแผนและกำหนดทางเลือก
3. สร้างสื่อ เครื่องมือและพัฒนาวิธีการ
4. ปฏิบัติการนิเทศ
5. ประเมินผลและรายงานผล

จากการศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาประกอบด้วย การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหาความต้องการ การวางแผนการนิเทศโดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย การเตรียมการจัดทำคู่มือการนิเทศ สื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็น ดำเนินการนิเทศตามแผน การวัดและประเมินผลการนิเทศการศึกษา มีการสร้างขวัญกำลังใจ และสรุปรายงาน ผลการนิเทศ

รูปแบบการนิเทศ

รูปแบบและแนวทางการนิเทศการพัฒนาการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีดังนี้

การนิเทศแบบกัลยาณมิตรนิเทศ

สุมณ อมรวิวัฒน์ (2558 หน้า 18-20) กล่าวว่ากระบวนการกัลยาณมิตร เป็นกระบวนการสานสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้ทางบรรเทาทุกข์ และชี้สุขเกษมศานต์ ดังนี้

การชี้ทางบรรเทาทุกข์ มี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้างความไว้วางใจ
2. การกำหนดปัญหาและแนวทางแก้ไข
3. การศึกษาค้นคว้า คิดวิเคราะห์ร่วมกันถึงสาเหตุของปัญหา
4. การจัดลำดับความเข้มหรือระดับความซับซ้อนของปัญหา

การชี้สุขเกษมศานต์ มี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การกำหนดจุดหมายของการแก้ปัญหา
2. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้หรือทางเลือก
3. การจัดลำดับวัตถุประสงค์และวิธีการ
4. การกำหนดวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมในหลายๆ วิธี

สมน อมรวิวัฒน์ (2557 หน้า 7-9) กล่าวว่า กระบวนการกลียาณมิตรนิเทศ มีกระบวนการสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. กลียาณมิตรนิเทศเน้นการนิเทศคน ไม่ใช่เน็ตกะดาษ โดยผู้นิเทศต้องให้ความสนใจ ผู้รับการนิเทศ มีการสนทนาเป็นกลุ่ม และการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ
2. กลียาณมิตรนิเทศเป็นกระบวนการ “ให้ใจ” และ “ร่วมใจ” จะต้องทำให้ครูมาทำงาน ด้วยใจ เมื่อทำงานจนประสบความสำเร็จ เป็นความสำเร็จจากความร่วมใจของทุกคน
3. กลียาณมิตรเริ่มต้นที่ศรัทธา จะต้องสร้างศรัทธาให้เกิดในการทำงานร่วมกัน ทำงานให้เป็นกระบวนการทางบวก มีการยอมรับ สนับสนุนและเกื้อกูลกันดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน
4. กระบวนการกลียาณมิตรนิเทศ เน้นการสร้างสังคมการเรียนรู้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยค้นหาสิ่งที่ดี ความรู้ความสามารถของบุคคลแต่ละคนนำมาจัดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกันและกัน
5. กระบวนการกลียาณมิตรนิเทศ มาจากฐานปัญญาธรรม ฐานเมตตาธรรม และฐานความเป็นจริงในชีวิต ซึ่งจะต้องมีการแสวงหาความรู้ สร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ ด้วยความรักความเมตตาต่อกัน

กระบวนการกลียาณมิตรนิเทศ ที่สามารถนำไปใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เป็นวิธีการนำหลักธรรม ความเป็นกลียาณมิตรมาใช้ ตามสาระของหลักอริยสัจ 4 สาระสำคัญของกระบวนการกลียาณมิตร มีดังนี้

1. การสร้างพื้นฐานของความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้นิเทศ - ผู้รับการนิเทศ ครู-ศิษย์ การสร้างเสริมคุณธรรมนั้น เริ่มต้นด้วยศรัทธา ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศจึงต้องจัดกิจกรรมและใช้สื่อการนิเทศเพื่อสร้างความศรัทธาและความไว้วางใจ
2. การนำหลักกลียาณมิตรมาผสมผสานในกิจกรรมทุกขั้นตอน ซึ่งถ้าได้จำแนกกลียาณมิตรธรรม 7 ตามหลักการสอนแล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้นิเทศ ที่เป็นกลียาณมิตรต้อง มีสิ่งต่อไปนี้
 - 2.1 คุณลักษณะที่น่าเคารพและนับถือ
 - 2.2 มีคุณสมบัติ คือ ความรู้ ภูมิปัญญา ประพฤติดี เป็นผู้ฝึกหัดอบรมตน อยู่เสมอ สามารถสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้นิเทศได้อย่างดี

2.3 มีคุณธรรม คือ อุดม ตั้งใจนิเทศด้วยความเมตตา ผู้นิเทศเป็น กัลยาณมิตร จึงมีความจริงใจ มีความรู้จริง มีใจกว้าง นิเทศได้แจ่มแจ้งชัดเจน

3. การจัดชั้นตอนการนิเทศ ไม่ว่าจะเป็นการปรึกษาหารือ การแนะนำหรือการ ฝึกอบรม ต้องเป็นไปตามหลักอริยสัจ เน้นความรู้จริงในทุกข์ ค้นคว้าหาเหตุของทุกข์ มุ่งปฏิบัติ ตามแนวอริยมรรค เพื่อนำไปสู่สภาวะการพ้นทุกข์ทั้งสิ้น

4. มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ ความเมตตากรุณา และความจริงใจที่ทุกฝ่าย มี ศรัทธาต่อกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันแก้ปัญหา ต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ เรียนรู้จากกันและกันด้วย ทั้งนี้ได้หมายความว่า บุคคลจะขาดความมั่นใจในตนเองหรือ ประเทหคอยพึ่งพาผู้อื่นแต่อย่างเดียว ต้องสามารถผสมผสาน วิธีการฝึกหัดอบรมตนเองกับ วิธีการพึ่งพาและการช่วยเหลือผู้อื่น

มนัสภรณ์ วิฑูรเมธา (2557 หน้า 105) ได้พัฒนากระบวนการกัลยาณมิตรในการ ให้คำปรึกษา ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร โดยมี 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การสร้างความไว้วางใจ
2. การกำหนดประเด็นปัญหาและจัดประเด็นปัญหา
3. การร่วมกันคิดวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
4. การจัดลำดับความเข้มของปัญหา
5. การกำหนดจุดหมายหรือสภาวะพ้นปัญหา
6. การร่วมคิดวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการแก้ปัญหา
7. การจัดจุดหมายของสภาวะพ้นปัญหา
8. การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหามาตามแนวทางที่ถูกต้อง

การนิเทศแบบร่วมมือ

วัชรรา เล่าเรียนดี (2554 หน้า 129) กล่าวว่าการนิเทศแบบร่วมมือนั้น ทั้งผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จะร่วมกันตัดสินใจในวิธีการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานตลอดเวลา ทั้งผู้รับ การนิเทศและผู้นิเทศ จะให้ข้อเสนอแนะแก่กันและกันเพื่อร่วมกันพิจารณาหาข้อตกลงร่วมกันใน การปฏิบัติ ซึ่งพฤติกรรมกรรมการนิเทศแบบร่วมมือมีลักษณะและการปฏิบัติ ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศทำความเข้าใจกับ ปัญหาที่ผู้รับการนิเทศพูดถึง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับปัญหาที่ผู้รับการนิเทศ ได้นำเสนอ
2. การฟัง (Listening) ผู้นิเทศฟังอย่างตั้งใจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ชัดเจนมากขึ้น เกี่ยวกับปัญหาความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศที่มีต่อปัญหาการสอนของ ตนเอง

3. การตอบสนอง (Reflecting) ผู้นิเทศตอบสนองด้วยการรับรู้และสรุปปัญหาของผู้รับการนิเทศเพื่อให้แน่ใจว่าเข้าใจตรงกันว่าปัญหาที่แท้จริงของผู้รับการนิเทศคืออะไร

4. การนำเสนอ (Presenting) ผู้นิเทศเสนอมุมมองและความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหา

5. การสร้างความเข้าใจตรงกัน (Clarifying) ผู้นิเทศพยายามทำให้ผู้รับการนิเทศปรับความเข้าใจตรงกันและมีแนวคิดในการแก้ปัญหาไปในทิศทางที่ตรงกัน

6. การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเลือกทางเลือก ที่เป็นไปได้และเหมาะสมไปแก้ปัญหา

7. การกระตุ้นส่งเสริม (Encouraging) เป็นการกระตุ้นส่งเสริมและการยอมรับข้อโต้แย้งที่อาจเกิดขึ้น จนได้วิธีแก้ปัญหาที่ดีและเหมาะสม

8. ขั้นการเจรจาตกลงร่วมกันเพื่อหาข้อยุติ (Negotiating) เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหาที่เป็นที่ยอมรับของทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

9. การกำหนดมาตรฐาน (Standardizing) เป็นข้อตกลงร่วมกันในรายละเอียดของแนวทางและแผนปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดการ วัน เวลา สถานที่ที่จะดำเนินการ

10. การตอบสนอง (Reflecting) เป็นการพิจารณาสรุปแผนขั้นสุดท้าย และนัดหมาย ดำเนินการตามแผน

ซึ่งสอดคล้อง กับ อัญชลี โพธิ์ทอง (2554 หน้า 184) ที่กล่าวว่า การนิเทศแบบมีส่วนร่วม รูปแบบนี้ผู้นิเทศกับครูจะมีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความรู้ และการตัดสินใจร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งปัญหาการสอนของครู ซึ่งมีพฤติกรรมการณ์เทศลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับปัญหาเหล่านั้นให้ชัดเจน
2. ฟังปัญหาด้วยความตั้งใจ ก่อนคิดหาวิธีแก้ปัญหา
3. สรุปประเด็น
4. เสนอแนวทางแก้ไขตามทัศนะของผู้นิเทศ
5. ทำปัญหาให้กระจ่างชัด
6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน
7. กระตุ้นให้มีการยอมรับ
8. ค้นหาข้อสรุปที่ยอมรับร่วมกันได้
9. ตั้งเกณฑ์หรือมาตรฐาน
10. การต่อรองให้มีการยอมรับแผนในขั้นสุดท้ายร่วมกัน

ทั้งนี้ วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี (2554 หน้า 130-131) ได้เสนอข้อแนะนำสำหรับผู้นิเทศในการเลือกใช้นิเทศแบบร่วมมือในกรณีต่อไปนี้

1. ในกรณีที่ผู้รับการนิเทศมีระดับพัฒนาการ ความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมและความเชี่ยวชาญ อยู่ในระดับปานกลาง แต่อาจยังไม่กล้าตัดสินใจเอง โดยเด็ดขาดด้วยตัวเอง
2. ในกรณีที่ผู้รับการนิเทศ และผู้นิเทศมีความรู้ความสามารถ ความสำคัญเท่าเทียมกัน หรือถ้าผู้รับการนิเทศเข้าใจปัญหามากที่สุดในเรื่องหนึ่ง ผู้นิเทศรู้และเข้าใจมากอีกเรื่องหนึ่ง การนิเทศแบบร่วมมือจะช่วยให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
3. ในกรณีที่ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศจะต้องตัดสินใจร่วมกัน และต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องที่จะส่งผลถึงผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไป
4. ในกรณีที่ผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศยอมรับต่อการมีภาระหน้าที่ร่วมกัน ในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือบางเรื่องที่ผู้รับการนิเทศต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ แต่ถ้าไม่ให้อีกฝ่ายมีส่วนร่วม อาจเกิดปัญหาขึ้นได้

การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้จัดทำคู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อใช้พัฒนาสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ขั้นตอนได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้

กิจกรรม

ประชุมชี้แจง นโยบาย วัตถุประสงค์ รายละเอียดของคู่มือ รายละเอียดการดำเนินงานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561

วิธีการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 หรือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมประชุมร่วมกับศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบจัดประชุมชี้แจงให้กับผู้บริหารและครูใน โรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อสร้างความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 โดยศึกษาเพิ่มเติมได้จากคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้จัดทำขึ้น

สื่อ เครื่องมือ

คู่มือการดำเนินงานตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561

ระยะเวลา พ.ค.- มิ.ย.64

ขั้นตอนที่ 2 ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561 มี 5 กิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะทำงาน/ผู้รับผิดชอบ ซึ่ง ประกอบด้วย ทีมบริหาร ทีมปฏิบัติทีมนิเทศ ทีมประเมิน โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมสร้างความเข้าใจกับคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน/ผู้รับผิดชอบโดยการมีส่วนร่วมของจากทุกฝ่าย ซึ่งได้แบ่งคณะทำงานออกเป็น

2.1 ทีมบริหาร จะประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครองและตัวแทนของชุมชน

2.2 ทีมปฏิบัติ ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนตัวแทนนักเรียน

2.3 ทีมนิเทศ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่าย ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ทีมประเมิน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ/ฝ่ายวัดและประเมินผล ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน

กิจกรรมที่ 2 คณะทำงานประชุมเพื่อกำหนดรายละเอียด แผนการดำเนินงานแบบบันทึก ปฏิทินการดำเนินงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมคณะกรรมการทั้ง 4 ทีม

เพื่อกำหนดรายละเอียดของการดำเนินงาน กำหนดแผนการดำเนินงานตาม เอกสารคู่มือการดำเนินงานรูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561

กิจกรรมที่ 3 ประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานและรายละเอียดตามกิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 และการดำเนินงานตามแผน โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศตามแผนที่วางไว้ โดยทางคณะช่วยดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

กิจกรรมที่ 4 การกำกับ ติดตามและประเมินผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผน

กิจกรรมที่ 5 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional Learning Community: PLC) โดย ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการสร้างทีมซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายงาน ครูอาวุโส ตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และ คณะศึกษานิเทศก์ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจะกำหนดเป็นวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ หลังเลิกเรียน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน

สื่อ เครื่องมือ

- 1.คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
- 2.คู่มือการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพพ.ศ.2561
- 3.แผนการดำเนินงาน
- 4.แบบติดตามผลการดำเนินงานตามแผน
- 5.แบบประเมิน

ระยะเวลา พ.ค.- มิ.ย.64

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 มี 3 กิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำตามคู่มือการดำเนินงานดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ ร่วมดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตาม

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จัดทำขึ้น

กิจกรรมที่ 2 การกำกับ ติดตามและประเมินผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วม คณะกรรมการทั้ง 4 ทีม และ คณะศึกษานิเทศก์ วางแผนกำกับติดตามระหว่างการทำงาน เป็นระยะ ๆ เพื่อติดตามความก้าวหน้าและนำผลมาปรับปรุงต่อไป

กิจกรรมที่ 3 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดการสร้างทีมซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายงาน ครูอาวุโสตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ราษฎรชาวบ้าน และคณะศึกษานิเทศก์ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจะกำหนดเป็นวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ หลังเลิกเรียน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน

สื่อ เครื่องมือ

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
2. คู่มือการดำเนินงาน
3. ใบความรู้
4. แบบฝึกตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ
5. แบบติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพ
6. แบบประเมินการดำเนินงาน
7. แบบประเมินการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
8. แบบประเมินการจัดกิจกรรม

ระยะเวลา มี.ย. 64 – ก.ย.64

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 มี 2 กิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดประชุมเพื่อจัดทำกรอบการประเมินประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตามคู่มือฯ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้จัดทำขึ้น การสร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงคุณภาพการประเมิน โดยผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ร่วมดำเนินการตามกรอบการประเมินที่กำหนด โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง หน้า 5-11)

กิจกรรมที่ 2 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning Community : PLC) โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดการสร้างทีมซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายงาน ครูอาวุโสตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และ คณะศึกษานิเทศก์ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจะกำหนดเป็นวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ หลังเลิกเรียน ใช้เวลา 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน

สื่อ/เครื่องมือ

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
2. คู่มือการดำเนินงานฯ
3. แบบประเมินการดำเนินงาน

ระยะเวลา พ.ค.- ก.ย 64

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561 มี 2 กิจกรรมดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 ปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาโดยการ จัดประชุม วางแผนการดำเนินงานครั้งต่อไป และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ร่วมดำเนินการตามปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามที่กำหนด โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ตามบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมที่ 2 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional LearningCommunity : PLC) โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดการสร้างทีมซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายงาน ครูอาวุโส ตัวแทนคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และ คณะศึกษานิเทศก์ ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจะกำหนดเป็นวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ หลังเลิกเรียนใช้เวลา 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน

สื่อ/เครื่องมือ

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
2. คู่มือการดำเนินงานฯ
3. แบบประเมินการดำเนินงาน

ระยะเวลา พ.ค.- ก.ย 64

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญญดา อนุวงศ์และพิชญ์ญากัด เจียมจรัสโชค (2553) ได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของนักศึกษาและบุคลากร วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี พบว่า อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์มีความรู้เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับค่อนข้างดี แต่ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งของระดับประเทศ ระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ ที่ยังต้องการ การ สร้างการรับรู้และความเข้าใจ นอกจากนี้ควรเร่งทำความเข้าใจในรายละเอียดของตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย ทั้งในเกณฑ์ของ สกอ.และสมศ เนื่องจากเป็นจุดเน้นของสถาบันและเกี่ยวข้องกับ ประเด็นที่กำหนด เป็นอัตลักษณ์ของคณะ เพื่อการมุ่งไปสู่ทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน ในส่วน ของบุคลากรสาย สนับสนุนวิชาการ พบว่าในภาพรวม มีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ การศึกษาในระดับพอใจ โดยมี ความรู้ดีมาก แต่ยังต้องการความรู้เกี่ยวกับ นโยบายและระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ

ศิริลักษณ์ สารทอง(2554) ที่ได้ศึกษาสภาพ ความพึงพอใจต่อระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม พบว่า ความพึงพอใจต่อระบบ การประกันคุณภาพภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาในจังหวัดมีความ ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในเพื่อให้สถานศึกษาของตนมี คุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีได้รับ การยอมรับจากชุมชนโดยหน่วยงาน ต้นสังกัดได้จัดการอบรม พัฒนา ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและวิธีการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในแก่ครูและบุคลากรในสังกัดทำให้เกิดความพึงพอใจต่อ ระบบการดำเนินงาน ประกันคุณภาพในระดับมาก

ณฐนนท์ เคนทุม (2557) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี ต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเชียงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 พบว่าความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานประกัน คุณภาพ ภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีความตระหนักถึง ความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยต้องการให้ โรงเรียนของตนเป็นที่ ยอมรับในด้านการเป็น โรงเรียนที่มีมาตรฐาน มีความสามารถในการพัฒนา ระบบการศึกษาที่มี คุณภาพ ส่งผลดีแก่ผู้เรียนและได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตร หลาน เข้ามารับ การศึกษา

สมหวัง อาลัยญาติ (2557 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของ ผู้บริหารสถาน ศึกษา กับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าการ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ
 1) มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการ 2) มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนและแหล่งเรียนรู้
 3) มาตรฐานด้านการเรียนการสอนและ 4) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

นิรชา ชัยศิริรัตนดำรง (2558 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า 1) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์โดยรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำแนกประเภทและขนาดของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปารณัท รุจิชาภากร (2558 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ พบว่า มีการดำเนินการ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินการมากที่สุด ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ โดยภาพรวมทั้ง 8 ด้านพบว่า มีปัญหาในการดำเนินการในเรื่องของการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และการดำเนินการด้านการผลัดคุณภาพการศึกษามีปัญหาการดำเนินการมากที่สุด แนวทางในการพัฒนาประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่ควรมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้ สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในแก่บุคลากรให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ความรู้ในเรื่องของการเขียนโครงการและการสรุปประเมินผลโครงการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการการวางแผนและจัดทำปฏิทินในการปฏิบัติงานตามแผนการวางแผนในการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลตามแผน

วาสนา ทวีกาญจน์ (2558 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า 1) การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานีที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งโดยรวมและรายด้าน 3) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานีที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง

ภาพรวมและรายด้าน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการปรับปรุงแก้ไขที่โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางไม่แตกต่างกันส่วนด้านอื่นๆโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

องค์การ วงศ์เรือง (2559 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานานเขต 2 พบว่าสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมและรายด้าน มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านพบว่ามีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

อุสมาน หะมิ (2559 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนราธิวาส พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนราธิวาส พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้านและสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนราธิวาสตามทัศนะของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งและขนาดต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

วันทนา เนื่อน้อย (2560) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1ไม่แตกต่างกัน 3) ปัญหาในการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ได้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขาดการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ไม่เป็นระบบ ตลอดจนขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ได้ดำเนินการตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 107 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 432 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนละ 2 คน โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ถามความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 4 ถามความพึงพอใจถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ตอนที่ 2 - ตอนที่ 4 ใช้เกณฑ์การประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด (2547, หน้า 30) โดยกำหนดคะแนนและความหมาย ดังต่อไปนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มาก
คะแนน 3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารตำรา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
2. กำหนดขอบข่ายของเนื้อหา ให้สอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามตามขอบข่ายที่กำหนด
4. นำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งประกอบด้วย
 - 4.1 นายวินัย เมฆหมอก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา
 - 4.2 ดร.อภิชัย นุชเนื่อง ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ (ข้าราชการบำนาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
 - 4.3 นางสาวชูใจ ทรงเมฆ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ (ข้าราชการบำนาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล
 - 4.4 นายสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศ

4.5 นายชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านงานประกันคุณภาพ

5. วิเคราะห์ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC : Item Objective Congruence) เป็นรายข้อโดยใช้เกณฑ์ IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 ทุกข้อ

6. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 p 297, อ้างถึงใน ประสพชัย พสุหนท์, 2557 หน้า 11) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.877 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม
2. แจกหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยแบบสอบถามถึงโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ตามระบบทางราชการ
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน 214 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด
2. การวิเคราะห์แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2547, หน้า 30) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean: $\bar{x}$)
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 1
2. ด้านความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังตารางที่ 2 -3
3. ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังตารางที่ 4 - 9
4. ด้านผลการดำเนินงานของโรงเรียน ดังตารางที่ 10 - 11
5. ด้านความพึงพอใจของครู ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 4 แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
1 ผู้บริหาร	107	100
2 ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาระบบประกันภายในสถานศึกษา	107	100

จากตารางที่ 4 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าด้านผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งรวมรักษาการผู้บริหารสถานศึกษาด้วยได้ตอบแบบสอบถามมา จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และ ด้านครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตอบแบบสอบถามมา จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ความเข้าใจของครู
ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	การบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA	4.05	0.65	มาก
2	การนิเทศภายในโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21	4.63	0.64	มากที่สุด
3	บทบาทของผู้บริหาร/คณะผู้นิเทศภายในโรงเรียน	4.27	0.67	มาก
4	บทบาทของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.23	0.64	มาก
5	บทบาทของศึกษานิเทศก์	4.60	0.61	มากที่สุด
6	บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.07	0.68	มาก
7	บทบาทของผู้ปกครอง และชุมชน	4.05	0.68	มาก
8	บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาดาก เขต 1	4.57	0.67	มากที่สุด
9	กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561	4.66	0.63	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.35	0.65	มาก

จากตารางที่ 5 ความรู้ความเข้าใจของครูในการบริหารจัดการระบบการประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูที่อยู่ในระดับมากที่สุดโดย
เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.
2561 ($\bar{X} = 4.66$) การนิเทศภายในโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.63$) และบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนรายการอื่น ๆ ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากทุก
รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.05 – 4.27

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรู้ความเข้าใจ แนวทาง
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้	4.71	0.52	มากที่สุด
2	ขั้นตอนที่ 2 ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของ สถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561	4.15	0.66	มาก
3	ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561	4.69	0.60	มากที่สุด
4	ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตาม กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561	4.08	0.63	มาก
5	ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตาม กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561	4.06	0.65	มาก
6	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.21	0.64	มาก
7	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา	4.24	0.65	มาก
8	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.15	0.62	มาก
9	การติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา	4.58	0.63	มากที่สุด
10	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.64	0.59	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.35	0.62	มาก

จากตารางที่ 6 ความรู้ความเข้าใจแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน ในภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า ความรู้ความเข้าใจที่อยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้ ($\bar{X} = 4.71$) ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 ($\bar{X} = 4.69$) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.64$) และการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนรายการอื่น ๆ ครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.06 – 4.24

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการ
ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	การเตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของ สถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนด มาตรฐานของโรงเรียนและสร้างความเข้าใจให้กับ บุคลากร	4.75	0.51	มากที่สุด
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษากับผล การดำเนินงานของโรงเรียนจากปีที่ผ่านมา	4.57	0.59	มากที่สุด
3	กำหนดมาตรฐานของโรงเรียน โดยมีการกำหนดค่า เป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.23	0.63	มาก
4	การวิพากษ์/ประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ	3.99	0.67	มาก
5	การนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เสนอต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.68	0.56	มากที่สุด
6	การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ	4.64	0.63	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.48	0.60	มาก

จากตารางที่ 7 การดำเนินการด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา พบว่า ใน
ภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจาก
ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและสร้างความเข้าใจให้กับ
บุคลากร ($\bar{X} = 4.75$) การนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.68$) การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้
ผู้เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.64$) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษากับผลการ
ดำเนินงานของโรงเรียนจากปีที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่
กำหนดมาตรฐานของโรงเรียน โดยมีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) และการวิพากษ์/ประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ($\bar{X} = 3.99$)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	แต่งตั้งคณะทำงานหลายภาคส่วน	4.21	0.68	มาก
2	รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอก ของสถานศึกษา	4.14	0.66	มาก
3	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา	4.15	0.60	มาก
4	การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	4.30	0.64	มาก
5	การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (Strategic Formulation)	4.19	0.63	มาก
6	การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี	4.75	0.46	มากที่สุด
7	การประมาณการงบประมาณรายรับของโรงเรียน เพื่อใช้ในการวางแผน	4.29	0.67	มาก
8	การประมาณการงบประมาณรายจ่ายของโรงเรียน เพื่อใช้ในการวางแผน	4.23	0.67	มาก
9	การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.69	0.57	มากที่สุด
10	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	4.62	0.60	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.36	0.62	มาก

จากตารางที่ 8 การดำเนินการด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี ($\bar{X} = 4.75$) การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี $\bar{X} = 4.69$) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$)

ส่วนรายการอื่น ๆ มีดำเนินการด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก
ทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.14 – 4.30

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการ
ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.76	0.51	มากที่สุด
2	ศึกษาและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	4.48	0.63	มาก
3	การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างครบถ้วน ครบคลุมทั้ง 4 งานของโรงเรียน	4.44	0.65	มาก
4	มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.67	0.58	มากที่สุด
5	มีการจัดทำรายงานผลงานโครงการฯ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.62	0.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.59	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 การดำเนินการด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจาก
ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี
($\bar{X} = 4.76$) มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.67$)
มีการจัดทำรายงานผลงานโครงการฯ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 4.62$)

ส่วนการดำเนินการที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศึกษาและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการ
ประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.48$) และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่าง
ครบถ้วน ครบคลุมทั้ง 4 งานของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.44$)

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการ
ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน	4.63	0.62	มากที่สุด
2	มีการสร้างความตระหนักและความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ	4.42	0.64	มาก
3	นำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการ กำหนดวิธีการประเมินแต่ละ มาตรฐาน	4.58	0.64	มากที่สุด
4	การสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา และกำหนดเกณฑ์การประเมิน	4.43	0.67	มาก
5	การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาสรุปผล การตรวจสอบ	4.49	0.68	มาก
6	นำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษามาวิเคราะห์วางแผนการพัฒนา / ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.37	0.72	มาก
7	การจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.69	0.59	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.52	0.65	มาก

จากตารางที่ 10 การดำเนินการด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.69$) มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.63$) และนำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการ กำหนดวิธีการประเมินแต่ละ มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนรายการอื่น ๆ มีดำเนินการด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกรายการโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.37 – 4.49

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการ
ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	4.62	0.56	มากที่สุด
2	มีเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงาน	4.59	0.63	มากที่สุด
3	การติดตามผลการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน	4.29	0.71	มาก
4	ติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน	4.31	0.70	มาก
5	มีรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน	4.54	0.62	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.47	0.64	มาก

จากตารางที่ 11 การดำเนินการด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา
ในภาพรวม พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจาก
ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.62$) เครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.59$)
รายงานผลการติดตามการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.54$)

ส่วนรายการที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อ
เสร็จสิ้นการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.31$) และการติดตามผลการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน
($\bar{X} = 4.29$)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินการ
ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	มีคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา	4.59	0.65	มากที่สุด
2	การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ ของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	4.47	0.67	มาก
3	การกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา (SAR)	4.49	0.66	มาก
4	นำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา ให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา	4.52	0.66	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.52	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 การดำเนินการด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ใน
ภาพรวม พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจาก
ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.59$)
นำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการ
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.52$)

ส่วนรายการที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การกำหนดรูปแบบการรายงาน
ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ($\bar{X} = 4.49$) และการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่
สะท้อนคุณภาพของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
($\bar{X} = 4.47$)

ตารางที่ 13 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2563 การศึกษาระดับปฐมวัย

ระดับ คุณภาพ ที่ผ่าน	ภาพรวม		รายมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย					
	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	มฐ.1 คุณภาพของเด็ก(ร.ร.)	ร้อยละ	มฐ.2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ (ร.ร.)	ร้อยละ	มฐ.3 การจัดประสบการณ์ ที่เห็นเด็กเป็นสำคัญ(ร.ร.)	ร้อยละ
5	23	23.00	40	40.00	19	19.00	20	20.00
4	51	51.00	37	37.00	52	52.00	51	51.00
3	26	26.00	23	23.00	29	29.00	29	29.00
2	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	100	100.00	100	100.00	100	100.00	100	100.00

จากตารางที่ 13 ผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผลการประเมิน
มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยในภาพรวมทุกมาตรฐาน พบว่า ผลการประเมินที่อยู่ในระดับ
ยอดเยี่ยม (ระดับ 5) มีจำนวน 23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 51
โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51 ระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 26 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26

เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ 1 ระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) มีจำนวน
40 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 40.00 ระดับ ระดับดีเลิศ(ระดับ 4) มีจำนวน 37 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.00
ระดับดี(ระดับ 3)มีจำนวน 23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.00 มาตรฐานที่ 2 ระดับยอดเยี่ยม(ระดับ 5)

มีจำนวน 19 โรง คิดเป็นร้อยละ 19 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 52 โรง คิดเป็นร้อยละ 52 ระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 29 โรง คิดเป็นร้อยละ 29.00 มาตรฐานที่ 3 ระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) มีจำนวน 20 โรง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 51 โรง คิดเป็นร้อยละ 51.00 และระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 29 โรง คิดเป็นร้อยละ 29.00

ตารางที่ 14 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2563 การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับ คุณภาพ ที่ผ่าน	ภาพรวม		รายละเอียดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
	จำนวน ร.ร.	ร้อยละ	มฐ.1คุณภาพผู้เรียน (ร.ร.)	ร้อยละ	มฐ.2กระบวนการบริหาร และจัดการ (ร.ร.)	ร้อยละ	มฐ.3 กระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ (ร.ร.)	ร้อยละ
5	7	6.57	9	8.41	9	8.41	9	8.41
4	45	42.06	39	34.58	53	49.53	51	47.66
3	55	51.40	56	52.34	45	42.06	46	43.00
2	-	-	3	2.80	-	-	1	0.93
1	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	107	100.00	107	100.00	107	100.00	107	100.00

จากตารางที่ 14 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศาก เขต 1 ระดับการศึกษา
การศึกษาระดับพื้นฐานในภาพรวมทุกมาตรฐาน พบว่า ผลการประเมินระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5)
มีจำนวน 7 โรงคิดเป็นร้อยละ 6.57 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 45 โรงคิดเป็นร้อยละ
42.06 ระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 55 โรงคิดเป็นร้อยละ 51.40

เมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ 1 ระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) มีจำนวน
9 โรง คิดเป็นร้อยละ 8.41 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 39 โรง คิดเป็นร้อยละ 34.58
ระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 56 โรง คิดเป็นร้อยละ 52.34 ระดับพอใช้ (ระดับ 2) มีจำนวน 3 โรง

คิดเป็นร้อยละ 2.80 มาตรฐานที่ 2 ระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) มีจำนวน 9 โรง คิดเป็นร้อยละ 8.41 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 53 โรง คิดเป็นร้อยละ 49.53 ระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 45 โรง คิดเป็นร้อยละ 42.06 มาตรฐานที่ 3 ระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) มีจำนวน 9 โรง คิดเป็นร้อยละ 8.41 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) มีจำนวน 51 โรง คิดเป็นร้อยละ 47.66 ระดับดี (ระดับ 3) มีจำนวน 46 โรง คิดเป็นร้อยละ 43.00 และระดับพอใช้ (ระดับ 2) มีจำนวน 1 โรง คิดเป็นร้อยละ 0.93

**ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของครู
ที่มีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2563**

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	หลักการบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA	4.58	0.80	มากที่สุด
2	การกำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผอ.ร.ร., ครู, ศึกษานิเทศก์ฯลฯ)ตามคู่มือการพัฒนาระบบการประกันฯ	4.26	0.56	มาก
3	บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	4.27	0.61	มาก
4	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจ	4.44	0.68	มาก
5	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของ ร.ร.	4.14	0.57	มาก
6	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายฯ	4.60	0.58	มากที่สุด
7	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผล	4.14	0.57	มาก
8	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพฯ	4.20	0.56	มาก
9	แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.27	0.56	มาก
10	แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน	4.34	0.57	มาก
11	แนวทางการการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.29	0.57	มาก

12	แนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.29	0.53	มาก
13	แนวทางการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา	4.76	0.47	มากที่สุด
14	แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.81	0.44	มากที่สุด
15	การพัฒนาครู/การอบรม/ ประชุมชี้แจงของ สพป.ตาก เขต 1	4.68	0.59	มากที่สุด

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
16	การนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา	4.67	0.58	มากที่สุด
17	การประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา	4.22	0.55	มาก
18	การส่งเสริมสนับสนุนของเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.23	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย		4.40	0.58	มาก

จากตารางที่ 15 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ในภาพรวม พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.81$) แนวทางการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.76$) การพัฒนาครู/การอบรม/ประชุมชี้แจงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1 ($\bar{X} = 4.68$) การนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 4.67$) แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงฯ ($\bar{X} = 4.60$) และหลักการบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA ($\bar{X} = 4.58$)

ส่วนรายการอื่น ๆ มีดำเนินการด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.14 – 4.44

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563 ในด้าน 1) ด้านความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านผลการดำเนินงานของโรงเรียน 4) ด้านความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนละ 2 คน โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครูผู้รับผิดชอบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 ถามความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 4 ถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือราชการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเก็บได้ร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ใช้การวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายข้อมูลค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : $\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า

1.1 ความรู้ความเข้าใจของครูในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ความเข้าใจที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 การนิเทศภายในโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 และบทบาทของศึกษานิเทศก์

1.2 ความรู้ความเข้าใจแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน ในภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยความรู้ความเข้าใจที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา

2. ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า

2.1 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและสร้างความรู้เข้าใจให้กับบุคลากร การนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เสนอต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษากับผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากปีที่ผ่านมา

2.2 ด้านการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3-5 ปี การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2.3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี มีการจัดทำรายงานผลงานโครงการฯ ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี

2.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน และนำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการ กำหนดวิธีการประเมินแต่ละมาตรฐาน

2.5 ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงาน มีรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน

2.6 ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า ในภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง นำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3. ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 พบว่า

3.1 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ระดับการศึกษาปฐมวัย พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) ร้อยละ 23 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) ร้อยละ 51 และ ระดับดี (ระดับ 3) ร้อยละ 26

3.2 ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินระดับยอดเยี่ยม (ระดับ 5) ร้อยละ 6.57 ระดับดีเลิศ (ระดับ 4) ร้อยละ 42.06 ระดับ และระดับดี (ระดับ 3) ร้อยละ 51.40

4. ผลการประเมิน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยในรายละเอียดการดำเนินการที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ มีแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แนวทางการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา การพัฒนาครู/การอบรม/ ประชุมชี้แจงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 การนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงฯ และหลักการบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจของครูในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาในภาพรวมครูมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่อง กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 การนิเทศภายในโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 และบทบาทของศึกษานิเทศก์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา และโรงเรียนได้รับการนิเทศ ติดตามจากศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผลการประเมินดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกัญญดา อนุวงศ์และพิชญ์ญากัด เจียมจรัสโชค (2553) ได้ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของ นักศึกษาและบุคลากร วิทยาลัยพยาบาล พระปกเกล้า จันทบุรี พบว่า อาจารย์ยุคอะเกสซัสศาสตร์ มีความรู้เกี่ยวกับ การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับค่อนข้างดีเช่นกัน ซึ่งการมีความรู้ความเข้าใจดังกล่าวจะส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในต่อไป

2. ด้านการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองพบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี การติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัตินิติราชการประจำปี การจัดทำรายงานผลงานโครงการฯ ตาม แผนปฏิบัตินิติราชการประจำปี มีคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง นำเสนอ รายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการทุก 3-5 ปี และต้องจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีคณะกรรมการที่ต้องดำเนินการเป็นประจำ ดังนั้นผลการประเมินด้านการดำเนินงานจึงอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองรายการเพราะเป็นสิ่งที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนต้องมีแผนที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาที่เกี่ยวข้องและเป็นหลักประกันว่าผู้เรียนเมื่อจบโรงเรียนนี้ไปแล้วต้องมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับจารึก แก้วบุญบัน (2556) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมของ

โรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องในการที่จะสร้างความพึงพอใจ ความมั่นใจ และเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ประชาชนและสังคมว่าโรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

3. ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ผลการประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ระดับการศึกษาปฐมวัย พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินที่อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 22 ระดับดีเลิศร้อยละ 50 และระดับดีร้อยละ 28 และผลการประเมินระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษาที่มีผลการประเมินระดับยอดเยี่ยมร้อยละ 6.55 ระดับระดับดีเลิศ ร้อยละ 42.06 ระดับ และระดับดี ร้อยละ 54.21 จากผลการประเมินทั้งสองระดับมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นงานประจำที่โรงเรียนต้องทำ เป็นการกระจายอำนาจให้โรงเรียนได้กำหนดเป้าหมายและกิจกรรมการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561 หน้า 10-11) ได้กำหนดหลักการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในเรื่องการกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ที่สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด ประกอบกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ได้กำหนดขั้นตอนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานให้กับโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน เมื่อโรงเรียนดำเนินการตาม 6 ขั้นตอนก็ย่อมส่งผลให้ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับ นิรชา ชัยศิริรัตนด่าง (2558 หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวันทนา เนื่อน้อย (2560) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมิน ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 พบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องแนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แนวทางการติดตามผลการ

ดำเนินการของสถานศึกษา การพัฒนาครู/การอบรม/ ประชุมชี้แจงของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 การนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 3 การ ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

ตามกฎหมายกระทรวงฯ และหลักการบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยต้องการ ให้ โรงเรียนของตนเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของ ผู้ปกครอง ชุมชน และได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตร หลาน เข้ามารับ การศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียนเป็นงานที่จะต้องดำเนินการใน ภาวะปกติอยู่แล้ว จึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์สารทอง(2554) ที่ได้ศึกษาสภาพความพึงพอใจต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอ เรณูนคร จังหวัดนครพนม พบว่า ความพึงพอใจต่อระบบการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับ มาก เนื่องจากสถานศึกษาในจังหวัดมีความตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในเพื่อให้สถานศึกษาของตนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี ได้รับ การยอมรับจากชุมชนโดยหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดการอบรม พัฒนา ให้ความรู้เกี่ยวกับ ความสำคัญและวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในแก่ครูและบุคลากรในสังกัดทำให้เกิด ความพึงพอใจต่อ ระบบการดำเนินงานประกันคุณภาพในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ณฐนนท์ เคนทุม (2557) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเชียงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 1 พบว่าความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูและบุคลากรทางการ ศึกษามีความตระหนักถึง ความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยต้องการให้ โรงเรียนของตนเป็นที่ ยอมรับในด้านการเป็น โรงเรียนที่มีมาตรฐาน มีความสามารถในการพัฒนา ระบบการศึกษาที่มี คุณภาพ ส่งผลดีแก่ผู้เรียนและได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน ให้เข้ามา รับการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สถานศึกษาควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในทุกขั้นตอน

2. สถานศึกษาควรวิเคราะห์ ตรวจสอบและทบทวน ผลการดำเนินงานของแต่ละมาตรฐานเพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีผลสูงขึ้นจากเดิม และควรให้อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกมาตรฐานทั้งสองระดับการศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการกำหนดให้มีสถานศึกษาต้นแบบด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาอื่นๆ

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมสัมมนา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้กับครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้แก่สถานศึกษาในสังกัด

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

บรรณานุกรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

บรรณานุกรม

กรรทอง จิรเดชากุล. (2556). **คู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : ชารักษ์. กระทบการศึกษาธิการ. (2561). **กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. 2561**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กัญญา อนุวงศ์และพิชญ์ญาภัค เจียมจรัสโชค. (2553). **ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ**

บุคลากร คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ฝ่ายประสาน การกิจและ ฝ่ายประกัน

คุณภาพการศึกษา คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กาญจนา ศรีเรือง. (2559). **ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน**

ในสังกัดเทศบาลตำบลบางทราย จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2561).**การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563) **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563) **แนวทางการพัฒนาระบบประเมินคุณภาพตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วน จำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563). **การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563). **การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563). **การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2563). การเตรียมความพร้อมของ
สถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด
เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2554).การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
ตาม กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.
2553 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย

จารึก แก้วบุญบัน (2556) ความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ
โรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ . การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาส
ตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชัต บุญญา. (2556). การจัดการความรู้ในโรงเรียน เอกสารประชุมปฏิบัติการพัฒนา
วิทยากรแกนนำนักจัดการความรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน .
กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

ณฐนนท์ เคนทุม.(2557). ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการ
ประกันคุณภาพการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนเชิงหวาง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานีเขต 1.รายงานการศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ณรงค์ ณ ลำพูน และ เพ็ชรี รูปวิเชตร (2556) การบริหารจัดการโดยรวม:Total Quality
Manament:tom กรุงเทพมหานคร:โนเลจ เซนต์เตอร์.

นิรชา ชัยศิริรัตนดำรง. (2558). การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ
โรงเรียนในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาส
ตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2558). การนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

ปารณัท รุจิชยากร. (2558). แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลบ้านไผ่. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พรทิพย์ จันทรภักดีวุฒิ. (2558). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภาณพ แจ่มพลอย. (2559). การศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

มนัสภรณ์ วิฑูรเมธา. (2557). การเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก. ค้นเมื่อ 5 กันยายน 2557 จาก http://www.library.rsu.ac.th./library-Rangsiti_journal_7.htm.

วันทนา เนื่อน้อย (2560). การดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วัชร เล่าเรียนดี. (2554). เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ. นครปฐม : โครงการ ส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

วาสนา ทวีกาญจน์. (2558). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

วีรศักดิ์ ชมภูคำ (2556) . การนิเทศการศึกษา. คณะครุศาสตรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริภรณ์ เทวะผลิน (2557 หน้า 17) การศึกษาผลของการนิเทศการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศิริลักษณ์ สารทอง. (2554). ศึกษาสภาพความพึงพอใจต่อระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม.

สมหวัง อาลัยญาติ. (2557). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สุน อมรวิวัฒน์. 2558. กลยุทธ์นิเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดับบลิวเอ พรีส เพอตี จำกัด.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. (2563). คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ตาก : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. (2558). แผนปฏิบัติการประจำปี. เชียงใหม่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2575**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- องค์การ วงศ์เรือง. (2559). **สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2557). **การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของวิทยาลัยเทคโนโลยี** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อัญชลี โพธิ์ทอง (2556) **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2558). **นิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อุสมาน หะมิ. (2559). **สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนราธิวาส**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เอื้ออารี ท่วมเสม (2558). **การศึกษาการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การนิเทศในโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2** .สารนิพนธ์ . กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ
เพื่อพิจารณาเครื่องมือวิจัยการพัฒนา
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

ที่ ศร 04055 / 1653

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
บริเวณศาลากลางจังหวัดตาก 63000

30 กรกฎาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์พิจารณาเครื่องมือและโครงสร้างรายงานฯ

เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 1 ชุด

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จะจัดทำรายงานเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563” ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง และนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาเครื่องมือและโครงสร้างรายงานซึ่งแนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายวินัย เมฆหมอก)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล

ฯ โทร. 055 – 512537 ต่อ 309

โทรสาร. 055 – 512887

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- 4.1 นายวินัย เมฆหมอก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตาก เขต 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา
- 4.2 ดร.อภิชัย นุชเนื่อง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ (ข้าราชการบำนาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
- 4.3 น.ส.ชูใจ ทรงเมฆ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ (ข้าราชการบำนาญ)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
- 4.4 นายสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศ
- 4.5 นายชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพ.ต.ด.เขต ๑ โทร๐๕๕ ๕๑๒๕๓๗ ต่อ ๓๑๐
ที่ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการดำเนินงาน

เรียน นายวินัย เมฆหมอก รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ฯ

ด้วยนายเชาวลิต ไชยธรรมา ดำรงตำแหน่ง ศึกษาธิการ สพ.ต.ด.เขต ๑ จะดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษาธิการชำนาญการพิเศษ

เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการในลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(นายเชาวลิต ไชยธรรมา)
ศึกษาธิการ สพ.ต.ด.เขต ๑

สำนักงาน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่นายเชาวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษและได้เรียนเชิญ

นายวินัย เมฆหมอก ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต ๑ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต ๑ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ในการศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว

☒

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ

(นายวินัย เมฆหมอก)

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพ.บ.ตากเขต ๑ โทร๐๕๕ ๕๑๒๕๓๗ ต่อ ๓๑๐
ที่ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการดำเนินงาน

เรียน นายอภิชัย นุชเนื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาพิเศษศึกษา (ข้าราชการบำนาญ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ฯ

ด้วยนายเชาวลิต ไชยธรรพ์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สพ.บ.ตาก เขต ๑ จะดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการในลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(นายเชาวลิต ไชยธรรพ์)

ศึกษาพิเศษ สพ.บ.ตาก เขต ๑

สำนักงาน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่นายเชาวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษและได้เรียนเชิญ

นายอภิชัย นุชเนื่อง ตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต ๑ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ในการศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว

☒

☐

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ

(นายอภิชัย นุชเนื่อง)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

สำนักงานเขตพื้นที่

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพ.บ.ตาก เขต ๑ โทร๐๕๕ ๕๑๒๕๓๗ ต่อ ๓๑๐
ที่
วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการดำเนินงาน

เรียน นายสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ฯ

ด้วยนายเขวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สพ.บ.ตาก เขต ๑ จะดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

เพื่อให้การศึกษามีความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการในลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(นายเขวลิต ไชยธรรตน์)

ศึกษาพิเศษ สพ.บ.ตาก เขต ๑

สำนักงาน

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่นายเชาวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษและได้เรียนเชิญ

นายสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ในการศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว

☒
☐

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ

(นายสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

สำนักงานเขต

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพ.ต.ตาก เขต ๑ โทร๐๕๕ ๕๑๒๕๓๗ ต่อ ๓๑๐
ที่ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการดำเนินงาน

เรียน นางสาวจุใจ ทรงเมฆ ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ (ข้าราชการบำนาญ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ฯ

ด้วยนายเชาวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สพ.ต.ตาก เขต ๑ จะดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการในลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(นายเชาวลิต ไชยธรรตน์)

ศึกษาพิเศษ สพ.ต.ตาก เขต ๑

สำนักงานเขต

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่นายเชาวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษและได้เรียนเชิญ

นางสาวซูใจ ทรงเมฆ ผู้ทรงคุณวุฒิ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต ๑ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในการศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว

☒
☐

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ

(นางสาวซูใจ ทรงเมฆ)
ผู้ทรงคุณวุฒิ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพ.ต.ด.เขต ๑ โทร๐๕๕ ๕๑๒๕๓๗ ต่อ ๓๑๐
ที่ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลการดำเนินงาน

เรียน นายชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ฯ

ด้วยนายเชาวลิต ไชยธรรมาธิ์ ตำแหน่ง ศึกษาธิการ สพ.ต.ด.เขต ๑ จะดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษาธิการชำนาญการพิเศษ

เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการในลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

(นายเชาวลิต ไชยธรรมาธิ์)
ศึกษาธิการ สพ.ต.ด.เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ตามที่นายเชาวลิต ไชยธรรตน์ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการเพื่อขอมิหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษและได้เรียนเชิญ

นายชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ในการศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ข้าพเจ้าพิจารณาแล้ว

☒
☐

ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ

(นายชัยรัตน์ ถาวรงามยิ่งสกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยแม่บอน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพป.ตากเขต ๑ โทร๐๕๕ ๕๑๒๕๓๗ ต่อ ๓๓๐
ที่ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนตอบแบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

ด้วยนายเชาวลิต ไชยธรรพ์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สพป.ตาก เขต ๑ จะดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ

เพื่อให้การดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ฯ จึงขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการตอบแบบสอบถามสามารถตอบได้ทางลิงค์ หรือ คิวอาร์โค้ด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายเชาวลิต ไชยธรรพ์)
ศึกษาพิเศษ สพป.ตาก เขต ๑

(นางสาวสุกดา ยุกาเมืองบั๊ก)
ศึกษาพิเศษ สพป.ตาก เขต ๑

(นายสมคิด มาหล้า)
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

๓๐ ก.ค. ๖๔

ที่ ศธ ๐๔๐๕๕ / ๑๖๕๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑
บริเวณศาลากลางจังหวัดตาก จ.ตาก ๖๓๐๐๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนตอบแบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ ฯ

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ โดยกลุ่มนิเทศติดตามและ
ประเมินผลการจัดการศึกษา นายเชาวลิต ไชยธรรมาธิ์ ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ สพ.ต.ตาก เขต ๑ จะดำเนินการ
การศึกษาผลการดำเนินงาน เรื่อง ศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการติดตามผลการดำเนินงานระบบประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๓ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงานเป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพ ฯ จึงขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนตอบ
แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการตอบ
แบบสอบถามสามารถตอบได้ทางลิ้งค์ <https://forms.gle/CDcuJgbF31ohwx1r> หรือ คิวอาร์โค้ด
ในส่วนท้ายของหนังสือนี้และท้ายแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมคิด มาหล้า)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑

กลุ่มนิเทศติดตามประเมินผล ฯ

โทร. ๐-๕๕๕๑-๒๕๓๗ ต่อ ๓๑๓

โทรสาร. ๐-๕๕๕๑-๒๘๘๗

www.takesa๑.go.th

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ปีการศึกษา 2563

แบบสอบถามการดำเนินงาน
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

คำชี้แจง ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จะจัดทำรายงานการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ” เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงขอความร่วมมือจากท่านดำเนินการดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียน ๑ ละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูวิชาการโรงเรียน 1 คน ผู้รับผิดชอบ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน และระดับการศึกษาปฐมวัย 1 คน

2. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ(Ratting Scale)

ตอนที่ 3 การดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ(Ratting Scale)

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการดำเนินพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 - ตอนที่ 4 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความหมายของคะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มาก
ระดับ	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

4. การให้ข้อมูลในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ เติมคำ ลงใน ✓ ช่องว่าง ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง/สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- [] ผู้บริหารโรงเรียน [] ครูวิชาการโรงเรียน
 [] ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพฯ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 [] ครูผู้รับผิดชอบการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพฯ ระดับการศึกษาระดับ

ปฐมวัย

ตอนที่ 2 ถามความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความตามรายการว่า ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
		5	4	3	2	1
	การบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน					
1	การบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA					
2	การนิเทศภายในโรงเรียนในยุคศตวรรษที่ 21					
3	บทบาทของผู้บริหาร/คณะผู้นิเทศภายในโรงเรียน					
4	บทบาทของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
5	บทบาทของศึกษานิเทศก์					
6	บทบาทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
7	บทบาทของผู้ปกครอง และชุมชน					
8	บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต 1					
9	กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				
		5	4	3	2	1
แนวทางการใช้คู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน						
1	ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการนำคู่มือไปใช้					
2	ขั้นตอนที่ 2 ผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561					
3	ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561					
4	ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผล การดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561					
5	ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561					
6	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
7	การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
8	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา					
9	การติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา					
10	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง					

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ปีการศึกษา 2563

คำชี้แจง ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อความตามรายการว่า โรงเรียนของท่านได้
ดำเนินการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาก-น้อยเพียงใด
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1.การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						
1	การเตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียน และสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร					
2	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษา กับผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากปีที่ผ่านมา					
3	กำหนดมาตรฐานของโรงเรียน โดยมีการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
4	การวิพากษ์/ประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ					
5	การนำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
6	การประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	2.การจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
	2.1การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ระยะ 3- 5 ปี					
1	แต่งตั้งคณะทำงานหลายภาคส่วน					
2	รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอก ของสถานศึกษา					
3	การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษา					
4	การกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์					
5	การกำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา (Strategic Formulation)					
	2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					
6	การวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ ๓- ๕ ปี					
7	การประมาณการงบประมาณรายรับของโรงเรียนเพื่อใช้ในการวางแผน					
8	การประมาณการงบประมาณรายจ่ายของโรงเรียนเพื่อใช้ในการวางแผน					
9	การวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์บรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปี					
10	จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา						
1	แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี					
2	ศึกษาและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					
3	การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีได้อย่างครบถ้วน ครบคลุมทั้ง 4 งาน ของโรงเรียน					
4	มีการการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี					
5	มีการจัดทำรายงานผลงานโครงการฯ ตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี					
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายใน สถานศึกษา						
1	มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน					
2	มีการสร้างความตระหนักและความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ					
3	นำกรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามาเป็นแนวทางในการ กำหนดวิธีการประเมินแต่ละมาตรฐาน					
4	การสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา					

	และกำหนดเกณฑ์การประเมิน					
5	การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สรุปผล การตรวจสอบ					

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
6	นำผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษามาวិเคราะห์วางแผนการพัฒนา / ปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา					
7	การจัดทำรายงานผลการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา					
5. การติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา						
1	มีคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					
2	มีเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินงาน					
3	การติดตามผลการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน					
4	ติดตามผลการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน					
5	มีรายงานผลการติดตามการดำเนินงาน					
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง						
1	มีคณะทำงานเพื่อจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา					
2	การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนคุณภาพ ของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
3	การกำหนดรูปแบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)					
4	นำเสนอรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบและรับรองผลการประกันคุณภาพ					

	ภายในสถานศึกษา					
--	----------------	--	--	--	--	--

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อการดำเนินพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ปีการศึกษา 2563

คำชี้แจง : ให้พิจารณารายการประเมินว่าท่านมีความพึงพอใจอยู่ระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของท่านโดยระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง
ระดับ 2 = น้อย ระดับ 1 = น้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	หลักการบริหารจัดการวงจรคุณภาพ PDCA					
2	การกำหนดบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผอ.ร.ร., ครู, ศึกษานิเทศก์, ฯลฯ)ตามคู่มือการพัฒนาระบบการประกันฯ					
3	บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1					
4	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 1 สร้างความรู้ ความเข้าใจ					
5	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพของ ร.ร.					
6	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการประกันคุณภาพของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงฯ					
7	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบและประเมินผล					
8	แนวทางการใช้คู่มือ ฯ ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพฯ					
9	แนวทางการจัดทำตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
10	แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน					
11	แนวทางการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
12	แนวทางการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา					
13	แนวทางการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา					
14	แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง					
15	การพัฒนาครู/การอบรม/ ประชุมชี้แจงของ สพป.ตาก เขต 1					
16	การนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา					
17	การประเมินระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา					
18	การส่งเสริมสนับสนุนของเขตพื้นที่การศึกษาในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					

ภาคผนวก ง
ค่าความสอดคล้อง (IOC) และ
ค่าความเชื่อมั่น
ของเครื่องมือวิจัย ปีการศึกษา 2563

ผลการวิเคราะห์หาค่า IOC

เครื่องมือวิจัย ปีการศึกษา 2563

ตอนที่ 1 แบบพิจารณาแบบประเมิน การบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน
ของโรงเรียน

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบพิจารณาแบบประเมิน แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบพิจารณาแบบประเมิน การดำเนินการด้านการกำหนดมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษา

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 4 แบบพิจารณาแบบประเมินผลการดำเนินการ ด้านการจัดทำตามแผนพัฒนา
การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 5 แบบพิจารณาแบบประเมินผลการดำเนินการ ด้านการดำเนินงานตาม
แผนพัฒนา

การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 6 แบบพิจารณาแบบประเมินการดำเนินการ
ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 7 แบบพิจารณาแบบประเมินการดำเนินการ

ด้านการติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษา

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 8 แบบพิจารณาแบบประเมินการดำเนินการ

ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 9 แบบพิจารณาแบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

คำถาม ข้อที่	ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

Reliability

➔ ค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือวิจัยทั้งฉบับ

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.877	74

ภาคผนวก จ

เอกสารคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา

ตามกฎกระทรวงการ ประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 1

คู่มือปฏิบัติการ

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
 ที่อิงผลการประเมินของสถานศึกษา
 ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561

เอกสารวิชาการลำดับที่ 12 /2562

ชูใจ ทรงเมฆ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

เชาวลิต ไชยธรรตน์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2562)

คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ

พ.ศ.2561

เอกสารวิชาการลำดับที่ 22 / 2564

นายเชาวลิต ไชยธรัตน์
ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นายเชาวลิต ไชยธรรตน์
วัน เดือน ปี เกิด	31 ตุลาคม 2524
ที่อยู่ปัจจุบัน	95 หมู่ 4 ตำบลประดาง อำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก 63180
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) พ.ศ.2546 สาขา วิทยาศาสตร์ทั่วไป ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) พ.ศ.2555 สาขา การบริหารการศึกษา
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 อำเภอมืองตาก จังหวัดตาก 63000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์